

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV, IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJA TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

SEPTEMBER 2024

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh:

Končna redakcija: 11. 10. 2024

Pripravile: Marica Uršič Zupan, Katja Karlin Musulin in Mirjana Bijelić

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za september 2024

Septembra je na naslov varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev prišlo 186 odzivov, kar je drugo najmanjše število v letu 2024. So pa bili tudi tokrat odzivi zelo različni, vsebinski in zanimivi. Razmeroma malo (26) odzivov je varuhinja zavrnila, kar, upajmo, kaže, da se končno udeležanje njeni nenehni pozivi k strpnemu in spoštljivemu izražanju kritik.

Prvič po večmesečnem izrazito skromnem deležu odzivov na TV Slovenija (pod četrtno vseh) in njen Informativni program so se ti spet povečali. Na TV Slovenija je bilo 72 odzivov in med njimi kar 42 na Informativni program. Sedmino teh je sprožila oddaja Politično s Tanjo Gobec, 15. 9. Gledalci so ji očitali neuravnoteženost gostov, pa tudi, da se ob napačnih in lažnih navedbah enega od gostov ni primerno odzvala. Varuhinja je glede gostov pregledala niz oddaj, pri posegu voditeljice pa presodila, da je na bistvene navedbe gosta primerno posegla v pogovor. Trije gledalci so protestirali, ker o srečanju mladih v Stični ni bilo niti besede v Dnevniku, osrednji dnevnoinformativni oddaji (prispevka o srečanju pa sta bila v Prvem dnevniku in Poročilih ob 22h).

Več odzivov so sprožile štiri oddaje o Romih: prispevku v oddaji Tednik je gledalka očitala, da je preveč izpostavil otroke, oddaji Tarča je druga gledalka očitala neprimerno sestavo gostov v studiu, pomanjkanje celovitosti, verodostojnosti in tenkočutnosti, dva gledalca pa oddajama Marcel pristranskost. O oddajah Marcel so trije gledalci izrazili tudi kritično mnenje o načinu vodenja. Gledalka oddaje Tarča o Tešu je želela razjasnitev okoliščin snemanja oddaje, ki bi lahko vzbudile dvom v avtonomijo uredniških odločitev, a je uredništvo to zanikalo. Napako pri izbiri žanra pa je priznalo uredništvo oddaje Globus, ki ji je gledalka očitala preveč poenostavljeno in zato napačno pripisovanje podpore posameznih držav Izraelu ali Palestini.

Kulturni in umetniški program je pojasnil napako (opustitev soavtorja skladbe Vstajenje Primorske Frana Venturinja v Glasbenem večeru, sicer pa je bil deležen predvsem pohval: kar

dveh za sinhronizirano dokumentarno serijo Ustvarjeni za preživetje, po eno pa za izobraževalno-dokumentarni film Uporabimo les, oddajo Panoptikum in oddajo Prvič. Kar osem gledalcev oddaje Panoptikum pa se je pritožilo, ker 5. septembra na TV SLO 2 ni bilo predvidene ponovitve oddaje, ki je med premiernim predvajanjem dan prej zaradi poznega termina niso uspeli gledati. Tokrat je bila ponovitev izjemoma predstavljena za teden dni, ker je TV SLO 2 prenašala tekmovanje paralokostrelcev s paraolimpijskih iger v Parizu.

Na Razvedrilni program se je odzvala gledalka prenosa koncerta ob 30-letnici ustvarjanja Magnifica, med katerim jo je zmotila skladba s femicidnim sporočilom Ubiču te ja. Gledalec oddaje Dobro jutro pa je izrazil kritiko, ker ob gostovanju psihoterapevta Zorana Milivojevića niso poskrbeli za prevod v slovenščino. V obeh primerih se je uredništvo primerno odzvalo. Ljubitelji nogometa so se spet pritoževali, ker TV Slovenija ni prenašala tekem Lige narodov.

Na radijske vsebine je bilo septembra malo odzivov. Poslušalko Radia Koper je zmotil velik delež italijanske glasbe, analiza predajane glasbe za prvih devet mesecev leta pa je pokazala, da je bilo v tem obdobju italijanske glasbe dobrih 10 odstotkov, slovenske pa nekaj manj kot 43 odstotkov.

Bralec MMC-ja je bil kritičen do izbora in podpisovanja fotografij ob novinarskih besedilih, uporabnika spletne strani rtvslo.si pa sta vprašala, kje na RTV 365 je dostopna oddaja Dnevnik Slovencev v Italiji in zakaj je MMC izklopil »rdeči gumb«, prek katerega so uporabniki zagnali in uporabljali t. i. HbbTV aplikacijo.

Na MMC se je nanašal tudi odziv na oglaševanje, in sicer na neprimerno označen oglas na teletekstu, kar so v uredništvu hitro popravili. Med ostalimi odzivi na oglaševanje, skupaj jih je bilo 11, so spet prevladovale kritike zaradi TV-prodaje, trije odzivi pa so bili kritični do oglasa za Lesnino.

Med tehničnimi zadevami je bilo spet veliko pritožb zaradi odsotnosti slovenskih podnapisov pri tujejezičnih govorcih v dnevnoinformativnih oddajah, kar se, tudi zaradi novega produkcijskega sistema, dogaja že več mesecev. Enega gledalca pa je zanimalo, zakaj 6. septembra TV Koper ob predvidenem času (18.40) ni predvajala oddaje Primorska kronika. Vodja tehnike je pojasnil tehnične razloge za izpad in predvajanje kasneje istega dne, odgovorna urednica pa se je za izpad opravičila.

Na dostopnost programov so bili septembra 4 odzivi, vsi na dostopnost vsebin za gluhe in naglušne, ki so pogrešali podnapise oddaj Poletni večer in Nedeljsko popoldne ter paraolimpijskih iger v Parizu.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA.....	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	5
Dnevnik, 21. 9.: »Včeraj se je v Stični zbralo 5.300 mladih, osrednji Dnevnik ni poročal o dogodku ničesar«.....	5
Tarča, 29. 8., o Romih: »Manko celovitosti in tankočutnosti pri obravnavi tem«	6
Tarča, 19. 9.: »Javnost ima pravico vedeti, kakšno je ozadje produkcije informacij«	10
Tednik, 2. 9., prispevek o življenju Romov: »Vsi otroci imajo pravico do zasebnosti«	13
Globus, 3. 9.: »Nedopustna dezinformacija« v prispevku o Gazi«	14
Politično s Tanjo Gobec, 15. 9.: »Repovž manipulira, voditeljica ga ne korigira ...«.....	18
Premalo novic, poročil in reportaž iz Celja in okolice?	21
Mnenji.....	22
Kritike.....	22
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	24
Glasbeni večer, 9. 9.: Skladba Vstala Primorska brez navedbe soavtorja.....	24
Pohvale	25
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	27
»Koncert Magnifica na TV s femicidnim sporočilom«	27
IV. ŠPORTNI PROGRAM	29
»Ali ni pravilo, da morajo biti reprezentančne tekme na voljo vsem gledalcem?«	29
V. TV KOPER	30
Pobuda: prispevek o najlepšem glasu Argentine	30
VI. SPLOŠNO	31
Zakaj je 5. 9. odpadla ponovitev oddaje Panoptikum?	31
RADIO SLOVENIJA	32
I. RADIO PRVI	32
Mnenje o rubriki Na današnji dan.....	32
Odzivno poročilo uredništva Prvega programa Radia Slovenija	33
II. RADIO KOPER.....	33
»Skoraj vsak dan se na Radiu Koper vrti preveč Italijanske glasbe«	33
MMC.....	36
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	36
»Spet o fotografijah, o inflaciji nepodpisanih fotografij, tudi ene podtaknjene«	36
Odzivno poročilo Uredništva za nove medije.....	38
II. UPORABNIŠKE VSEBINE.....	38
III. STORITVE	39
Kje na RTV 365 je dostopen Dnevnik Slovencev v Italiji?	39
Onemogočen ogled zaključka olimpijskih iger?	39

»Opažam, da ne dela več 'Rdeči Gumb', ki ga uporabljamo že vsaj 7 let«	40
RTV SLOVENIJA	42
I. JEZIKOVNA KULTURA	42
Dobro jutro, 2. 9.: »Nedopustno je, da se je v oddaji govorilo v hrvaškem jeziku brez prevoda«..	42
Izgovorjava imena Kamala Harris	43
II. OGLAŠEVANJE	43
Oglas na teletekstu: »Ni naslova podjetja, ni spletne strani, ni pogojev poslovanja«	43
Oglas za Lesnino: »Menim, da je ta oglas neprimeren«	45
III. TEHNIČNE ZADEVE	46
Zakaj 6. septembra ni bilo Primorske kronike?	46
Dnevnik 6. septembra brez podnapisov	47
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM	48
Oddaja Poletni večer nedostopna za gluhe in naglušne uporabnike	48
»Zakaj oddaja Nedeljsko popoldne ni podnaslovljena?«	49
Pobuda NSIOS: »Poziv RTV Slovenija k prilagajanju multimedijskih vsebin za invalide«	50
Odzivno poročilo Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju	52
V. RTV-PRISPEVEK	53
»Položnice prihajajo na ženino ime, vendar ona ne živi več tukaj«	53
VI. SPLOŠNO	53
»Že več kot dva meseca poslušamo ponovitve starih oddaj, na TV pa se ne spomnim, kdaj smo videli kak nov film«	53
Pohvala radijskim in TV-oddaji	54
Kritika: »Pritožba nad storitvijo in celotno organizacijo RTV Slovenija«	54
STATISTIKA	56

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Dnevnik, 21. 9.: »Včeraj se je v Stični zbralo 5.300 mladih, osrednji Dnevnik ni poročal o dogodku ničesar«

Varuhinja je glede (ne)poročanja o shodu mladih v Stični, v osrednji dnevnoinformativni oddaji Dnevnik, 21. septembra, prejela tri odzive:

»Včeraj se je v Stični zbralo 5.300 mladih in osrednji Dnevnik ni poročal o dogodku ničesar. Protestiram in apeliram na varuha gledalcev, da poskrbi za to, da se bodo vedno na televiziji v osrednjem dnevniku videli tudi pomembni dogodki slovenskih kristjanov.« (B. L. B.).

»V soboto je bila Stična mladih, 5000, in predsednica, v Dnevniku nič, le starodobnike iz Vrhnike. Imajo prednost stari avti pred mladino. Mi plačujemo to TV, gledati pa moramo drugo TV.« (Ž.)

»Prosim vas za pojasnilo, zakaj javna RTV v osrednji večerni dnevnoinformativni oddaji, 21. 9., niti z besedo ne omenja shoda 5.000 mladih v Stični. /.../« (D. M.)

Dnevna urednica, 21. 9., Tadeja Anžlovar

Hvala za vaš odziv. Naše vodilo je sporočati gledalcem o dogodkih in vsebinah, ki so pomembne, mednje sodi tudi Srečanje mladih v Stični, imamo pa čez dan več informativnih oddaj. V vse seveda ne moremo umestiti vseh novic, saj je dolžina omejena. Novico o dogodku v Stični smo objavili v Prvem dnevniku in večernih poročilih.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednica je pojasnila, zakaj novice o srečanju v Stični niso uvrstili v Dnevnik, so pa o dogodku poročali v Prvem dnevniku in Poročilih ob 22h. Ogledala sem si obe informativni oddaji in ugotovila, da so v [Prvem dnevniku](#) o srečanju mladih v Stični objavili 1'08" dolg prispevek, v katerem so napovedali vsebino in namen srečanja ter dodali štiri izjave udeleženk o tem, kaj jim srečanje pomeni. Prispevek se začne na času 9.04.

V [Poročilih ob 22h](#) je bil srečanju v Stični namenjen minuto dolg prispevek. Voditeljica je najprej povzela nagovor predsednice države in ljubljanskega nadškofa ter povedala, da se je v Stični zbralo 5200 mladih. Nato so sledile še štiri izjave udeležencev. Prispevek o Stični se začne na času 4.37.

Menim, da je TV Slovenija namenila srečanju mladih v obeh oddajah primerno dolžino, fokus in žanr. Tudi umestitev v Prvi dnevnik in zadnja poročila je primerna. Razumem pa vaše razočaranje, da o njem ni poročala tudi v osrednji informativni oddaji, ker se je podobno zgodilo že lani, ko TV Slovenija v dnevnoinformativnih oddajah sploh ni poročala. Letos je poročala primerno in tako tudi spoštovala Programske standarde, ki med drugim navajajo: *»Vsebine in storitve, ki so namenjene socialno, generacijsko, interesno, vrednostno in nazorsko raznoliki družbi, so ustvarjene v različnih žanrih in posredovane preko različnih medijev in kanalov. Namenjene so vsem prebivalkam in prebivalcem v Republiki Sloveniji, Slovenkam in Slovencem*

v sosednjih državah in po svetu, avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti, pripadnicam in pripadnikom romske in drugih narodnih skupnosti, ki živijo v Republiki Sloveniji. Posebno pozornost namenja registriranim verskim skupnostim, ljudem z invalidnostmi in drugim ranljivim družbenim skupinam. /.../«

Prav zaradi zagotavljanja vsebin, namenjenim zelo raznoliki družbi, TV Slovenija ne more v eni oddaji (Dnevniku) objaviti vseh vsebin, ki zanimajo različne družbene skupine. Na srečo ima vsak dan več informativnih oddaj (in ob njih še več tedenskih informativnih, verskih, kulturnih, športnih ... oddaj), v katerih lahko obvešča javnost o res zelo številnih in različnih dogodkih in vsebinah.

Tarča, 29. 8., o Romih: »Manko celovitosti in tankočutnosti pri obravnavi teme«

Gledalka **B. P.** se je odzvala na oddajo [Tarča: Romi pred zakonom in ustavo?](#), ki je bila na sporedu 29. avgusta. Varuhinjo je prosila za presojo glede upoštevanja poklicnih meril in načel novinarske etike:

»Na vas se obračam s pritožbo in prošnjo, da podate mnenje, ali so v oddaji Tarča z naslovom »Romi pred zakonom in ustavo?«, ki je bila predvajana na prvem programu TV Slovenija, 29. avgusta 2024, ustvarjalci oddaje upoštevali poklicna merila in načela novinarske etike, ki veljajo za programe RTV Slovenija.

V mislih imam načela, ki govorijo: a) o obsegu mnenj in zahtevi, da so programi celoviti ter da morajo biti predstavitev različnih stališč in mnenj poglobljene, ter zajemati vse njihove razsežnosti in odtenke, b) o uravnoteženosti mnenj in zahtevi, da programi o vprašanih javnega interesa, o katerih obstajajo v javnosti različna stališča, zagotovijo enakovredno in enakomerno predstavitev najširšega možnega izbora stališč o določeni zadevi, c) o verodostojnosti in zahtevi, da informativne vsebine poslušalcem in gledalcem ponudijo dovolj vsestranskih informacij o nekem dogodku ali temi, da bodo lahko oblikovali svoj pogled na določeno zadevo, d) o pridobivanju podatkov in zahtevi, da RTV Slovenija objavlja samo preverjene informacije, ne pa govoric, natolcevanj in podobnega itd.

Prvo vprašanje, ki bi ga izpostavila, je, ali je format polemične oddaje z vabljenimi sogovorniki, ki so skoraj v celoti iz vrst politikov na državni in lokalni ravni, ustrezen za celovito in verodostojno informiranje občanov in občanov o tako kompleksni in občutljivi temi, kot je položaj romske manjšinske skupnosti in razmere, s katerimi se soočajo v krajih, kjer prebivajo pripadniki romske manjšinske skupnosti.

Drugi sogovorniki iz vrst socialnih in izobraževalnih ustanov, prostovoljcev ter same romske skupnosti, ki so še najbolj prispevali k boljšem vpogledu v večplastnost vzrokov in posledic sedanjih razmer, so bili vključeni v prispevke, brez možnosti, da enakopravno sodelujejo v razpravi v živo ter soočijo mnenja z vabljenimi sogovorniki v oddaji.

Menim, da sestava sogovornikov, vabljenih v živo v oddajo z možnostjo neposrednega in obširnega vključevanja v razpravo, zaradi sorodnih pogledov na temo pri večini teh sogovornikov ne zadosti etičnim načelom o obsegu mnenj, uravnoteženosti mnenj in verodostojnosti. Hkrati kot sporno v smislu načel novinarske etike ocenjujem novinarsko in voditeljsko uporabo

sugestivnih vprašanj. To je, na primer, novinarkino vprašanje sogovorniku v prispevku: »Je nevarno ponoči hoditi po Kočevju?« (sogovornik odgovori, da nima takšnega občutka). Voditeljica pa drugega sogovornika, povabljenega v oddajo, vpraša: »Ali se bojite, da bodo ljudje stvari vzeli v svoje roke?«. Novinarji in voditeljica ter vabljeni sogovorniki velikokrat z besedami in besednimi zvezami izpostavljajo kriminaliteto, voditeljica v istem stavku niza besede »vlomi«, »pretepi«, »streljanja« itd. Takšni medijski prijemi in retorika, ki se pri obravnavi kompleksnih tem, kot je položaj manjšinske skupnosti osredotočijo na kriminaliteto ter pripadnike te skupnosti, predstavljajo predvsem kot grožnjo, s tem pa pri gledalcih ustvarjajo in spodbujajo nemir, strah, jezo in sovraštvo do te skupine, niso novi. Zelo prispevajo tudi h gledanosti tovrstnih vsebin, so pa etično sporni, zlasti na javni radioteleviziji, ki je zavezana k celovitemu, verodostojnemu in tankočutnemu obravnavanju kompleksnih družbenih tem.

V tem smislu je sporen tudi sam naslov oddaje.

V oddaji je bila predvajana informacija, da so se v policijski postaji zaklenili pred oboroženimi Romi, kar je policija v odzivu po nadaljnjem širjenju te in drugih dezinformacij, pozneje demantirala.

Številke, ki govorijo o denarju (socialnih prejemkih Romov, sredstvih, ki jih država namenja za vključevanje Romov itd.), so bile osrednja nit oddaje, niso pa v oddaji omenili številke, ki jih je Televizija Slovenija predstavila v eni drugi informativni oddaji, ki pa govorijo o veliko krajši življenjski dobi Romov, o slabem zdravju Romov in visoki umrljivosti dojenčkov pri Romih, o zelo visokem odstotku romskih otrok v šolah za otroke s posebnimi potrebami itd. Četudi je ena izmed sogovornic v prispevku iz vrst romske skupnosti omenila, da zaradi slabih življenjskih razmer (brez elektrike ali vode) zbolevalo ... Tudi vprašanje diskriminacije Romov pri zaposlovanju in na drugih področjih je ostalo ob strani kot le mimogrede omenjeno v prispevku.

V prispevku je bil predvajan govor sogovornika, ki je bil tudi gost v studiu, ki v vlogi lokalnega oblastnika uporablja retoriko pogojevanja dostopa do vode z discipliniranjem Romov, da prej uredijo razmere v naselju, v katerem živijo. Takšna retorika je v oddaji normalizirana in je voditeljica z ničemer ni naslovila kot sporno. Četudi so z odtegotovanjem dostopa do vode oškodovani tudi otroci, na primer. Povsem nekritično se v težkih razmerah, kjer ni le enega krivca in enostavne rešitve, legitimira zaničevanje človekovih pravic kot odvečnih in škodljivih.

S temi primeri želim izpostaviti manko celovitosti in tankočutnosti pri obravnavi teme v oddaji Tarča. Razmer za življenje Romov v Sloveniji in razmer v krajih, kjer živijo Romi, etično novinarstvo v osrednjih informativnih vsebinah javne televizije ne bi smelo obravnavati le ekscesno, brez poglobljenega in celovitega poznavanja in predstavljanja teme, brez stalnega vlaganja v lastno znanje in stike z raznovrstnimi viri, brez razvijanja senzibilitete novinarjev za tovrstne teme ter brez prepoznavanja in naslavljanja etičnih izzivov. V nekaterih oddajah, kot je Tednik, so takšna prizadevanja vendarle opazna. /.../«

Urednik oddaje Tarča Boštjan Kogovšek

Spodaj podpisani se zahvaljujemo za mnenje. Občutljive teme, ki je bila posledica dogodkov in razmer v občinah z romskim prebivalstvom, smo se že ob zasnovi lotili zelo rahločutno, z namenom iskanja rešitev, ki so vsekakor v rokah politike. Naše poročanje, tudi o dogajanju s policisti, temelji na preverjenem pričevanju verodostojnih prič.

Urednik je v razmeroma skopem odgovoru deloma pojasnil izbiro sogovornikov: da jih je pri tem vodilo predvsem iskanje rešitev. Minister za notranje zadeve, poslanec vladne stranke, župan občine z romskimi prebivalci, predstavnik Romov z območja, kjer so Romi v desetletjih sodelovanja z občino dosegli urejene razmere za bivanje, in po skypu minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti so za temo, ki je bila vsebina oddaje, **primerni gostje**. V odgovorih so tudi nanizali kar nekaj možnih rešitev za izboljšanje položaja Romov in za sobivanje Romov in večinskega prebivalstva.

Urednik je kratko odgovoril tudi na očitke o objavi nepreverjenih informacij in govoric v zvezi z dogajanjem na policijski postaji, kar naj bi policija kasneje demantirala.

Glede tega je bilo v oddaji Tarča povedano:

Novinarka: *»V noči na petek, dva dni pred tem, še en nepredstavljen dogodek, v katerega so bili vpleteni Romi. Streljanje in grožnje na policijski postaji. Incident nam opiše nekdanji uslužbenec policije, edini, ki si je sploh upal pred kamero spregovoriti o razmerah v Kočevju. Začelo se je s krajo, Rome so zasačili stanovalci in sami posredovali. Za njimi so se podali z avtomobili.«*

Sogovornik: *»Ti oškodovanci so Rome sledili, to so Romi opazili, so proti njim izstrelili več strelav. Kolikor vem, so zadeli vozilo. Ti oškodovanci so zaradi nastale situacije se z vozilom odpeljali na bližnjo policijsko postajo v Kočevje. Tam so se zatekli, vendar Romi niso prenehali s svojo dejavnostjo, ampak so se zapeljali za njimi in želeli nasilno vstopiti v policijsko postajo, kar jim pa ni uspelo.«*

Novinarka: *»Na policiji so bili s pojasnili skopi. Incident so potrdili, osumljenega 21-letnika so pripravili.« /.../*

Sporočilo Policije po oddaji Tarča:

»Zavračamo trditve o zaklepanju policistov: namreč navedba, da so se policisti zaklenili pred Romi, je neresnična. Policijske postaje so, zlasti v nočnem času, zaklenjene skladno s 116. členom Pravil policije zaradi zagotavljanja varnosti objektov in zaposlenih, kar je del standardnega varnostnega protokola.

Nasprotno trditvi novinarke, da je policija glede dogodka podala skop odgovor, želimo pojasniti, da je bil odgovor na to konkretno navedbo posredovan novinarski hiši še pred predvajanjem oddaje. Kljub temu v prispevku naš odgovor ni bil objavljen, medij pa dodatnih pojasnil ni zahteval, čeprav je imel možnost to storiti.

Dodajamo še, da so se v obravnavanem dogodku na policijsko postajo zglasili oškodovanci kaznivega dejanja, ki jim je policist omogočil vstop v prostore enote. Zaradi zagotavljanja varnosti postopkov je bil vstop omejen, tako da dodatnim osebam, ki so prišle nekaj minut kasneje, vstop ni bil dovoljen.«

Iz navedenega ne moremo trditi, da je Tarča objavila nepreverjene informacije, res pa je, da jih je vir opisal nekoliko po svoje. To, kar je Policija opisala kot »dodatnim osebam, ki so prišle nekaj minut kasneje, vstop ni bil dovoljen,« je opisal kot »so /.../ želeli nasilno vstopiti v policijsko postajo, kar pa jim ni uspelo«.

Način sporočanja v tem primeru, pa tudi ponekod drugod v oddaji, ni odražal tenkočutne obravnave občutljive tematike. Ne moremo pa oddaji očitati, da ni spoštovala točke 1.3

Poklicnih meril o preverjanju dejstev. Vir navedb glede dogajanja na policijski postaji ima značilnosti kredibilnega vira in je v oddaji tudi nastopil, njegove navedbe pa se, razen v niansah in interpretacijah, ne razlikujejo od navedb Policije.

Glede očitkov o zagotavljanju zadostnega obsega mnenj in celovitosti ter uravnoveženosti, kot določajo Poklicna merila in načela novinarske etike v točkah 2.2 (obseg mnenj) in 2.3 (uravnoveženost sporočanja), sem najprej presojala vsebinsko zasnovo in fokus oddaje Tarča glede na ostale oddaje in prispevke, ki so se v dneh pred oddajo ukvarjali z isto temo. Tako obseg mnenj in zadostno celovitost kot tudi uravnoveženost sporočanja je namreč zaželeno doseči v vsaki oddaji ali prispevku; če to v enem prispevku ali oddaji ni mogoče, pa je to potrebno zagotoviti v nizu prispevkov ali oddaj. Pomembno je, da se gledalke ali gledalci seznanijo z vsemi razsežnostmi tematike in z vsemi relevantnimi dejstvi in mnenji. V drugi polovici avgusta in v začetku septembra letos je TV Slovenija temam, povezanih z Romi, posvetila več deset novinarskih prispevkov v dnevnoinformativnih oddajah, več daljših pogovorov in soočenj mnenj v Odmevih (med drugim 16. 8., 19. 8., 21. 8., 23. 8.), daljše pogovore in soočenja mnenj v dveh oddajah Marcel (26. 8., 2. 9.) in daljši tematski prispevek v oddaji Tednik (2. 9.).

Če bi šlo za edino oddajo na to temo v tistih dneh, bi od nje pričakovali večjo celovitost, tako pa bi bilo nesmiselno v oddaji ponavljati vsebine, ki so jih že obravnavale druge oddaje. Zato je oddaja Tarča lahko osredotočila vsebino oddaje na eno glavno temo z nekaj podtemami, povezanimi s tedaj aktualnimi zaostrenimi razmerami na jugovzhodu države. V napovedniku so temo uokvirili tako: *»Kaj je šlo narobe, da so se razmere med romsko manjšino in večinskim prebivalstvom na jugovzhodu tako zaostrele? Zaradi neučinkovitosti institucij pri odzivu na vlome, rope, nasilje in črne gradnje so župani in prebivalci čedalje bolj jezni. Kam so šli vsi milijoni, ki jih država deli na vse konce za večjo vključenost, zaposlenost in šolanje Romov?«*

Napovednik je torej prst uperil proti pristojnim javnim institucijam in napovedal iskanje razlogov za njihovo neučinkovitost. Glede na takšno vsebinsko zasnovo je bila primerna tudi izbira sogovornikov v studiu, kjer so nastopili: minister za notranje zadeve, poslanec vladne stranke, župan občine z romskimi prebivalci, predstavnik Romov z območja, kjer so v desetletjih dosegli urejene razmere za bivanje Romov ter (po skypu) minister za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. S terena so se v oddajo oglašali župani, v prispevkih pa so svoje življenje, težave, s katerimi se srečujejo, in tudi svoja mnenja predstavili mnogi Romi.

Zato menim, da je oddaja spoštovala tudi točki 2.2 in 2.3 Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija.

Odmik od Poklicnih meril pa predstavlja naslov oddaje "Romi pred zakonom in ustavo?". Res ima na koncu vprašaj, ki postavlja dvom v zapisano trditev, vendar **že z zapisom daje romski skupnosti negativno konotacijo, pri čemer je najbolj sporno to, da posploši posamično dejanje na celotno etnično skupnost.**

Poklicna merila v točki 12, kjer opredeljujejo odnos do nekaterih posebnih skupin poslušalcev in gledalcev, med drugim jasno pišejo:

»/.../ Ko se izogibamo stereotipom in kažemo vso paleto družbenih vlog, se moramo zavedati nevarnosti prikazovanja družbe, kakršne ni. Ko obstajajo predsodki in pomanjkljivosti, je treba o njih poročati in jih predstaviti v programih. Vendar pa jih ne smemo gojiti in podžigati.

Nekatere skrbi so skupne vsem skupinam, ki se počutijo neenako predstavljene v programih. Programi RTV Slovenija naj ne razglašajo Romov za kriminalce, žensk za gospodinje, pogrešanih ljudi za žrtve, homoseksualcev za neplodne, starih ljudi za nesposobne ali ljudi katerega koli poklica, nagnjenja ali načina življenja za ljudi, ki si zaslužijo posmeh. Ljudje naj nastopajo v vseh možnih vlogah, ki odsevajo realnost.«

Tudi Programski standardi v točki 1 RTV Slovenija zavezujejo:

»Med ljudmi z različnimi življenjskimi zgodbami in pogledi na prihodnost opravlja povezovalno vlogo ter deluje kot gradnik sodelujoče in vključujoče družbe.«

Oddaja Tarča je polemična oddaja, v kateri je težje zagotavljati rahločutno obdelavo občutljivih družbenih tem. Oddaja Tednik, ki jo omenjate, je zaradi drugačne vsebinske zasnove za te namene primernejša. Je pa tudi oddaja Tarča, četudi mestoma nekoliko grobo, odstrla veliko napak in slabega delovanja javnih institucij, kar bo, upajmo, vendarle prispevalo tudi k izboljšanju življenjskih razmer Romov in tudi do boljšega sobivanja Romov in vseh drugih prebivalcev. Priročnik, ki ste ga pripeli, sem posredovala uredništvu Informativnega programa TV Slovenija, pa tudi drugim uredništvom na RTV Slovenija. Priporočila sem, da ga skrbno preučijo, saj jim je lahko v veliko pomoč pri snovanju nadaljnjih oddaj in vsebin o Romih in drugih zapostavljenih skupinah.

Tarča, 19. 9.: »Javnost ima pravico vedeti, kakšno je ozadje produkcije informacij«

Gledalka **B. R.** je na varuhinjo naslovila odziv s prošnjo za razjasnitev okoliščin snemanja oddaje [Tarča o TEŠ6](#), ki je bila na sporedu 19. septembra:

»Na socialnem omrežju Facebook je bil dne 20. 9. 2024 objavljen video (<https://www.facebook.com/watch/?v=8327688013986682&rdid=AxyTc71RBdax99AF>) aktivistke Sara Bajec, v njem pa poleg nje nastopa tudi Asmir Bečarević. V njem sogovornica zatrdi naslednje: »Včeraj bi morala z Asmirjem nastopiti v oddaji Tarča; novinarji so naju povabili, da zastopava interes skupnosti. Pa ste naju na Tarči videli? Ja ne, niste. A veste zakaj ne? Zato ker je direktor Teša Branko Debeljak osebno klical v uredništvo Tarče in nama prepovedal vstop v Teš, kjer se je oddaja snemala.« Ker ima video na dan 24. 9. 2024, torej 4 dni po objavi, 427.000 ogledov, menim, da gre za obtožbo, na katero bi morali gledalci in gledalke RTV Slovenija prejeti jasne odgovore. Takšne neodgovorjene obtožbe namreč znižujejo ugled in zaupanje v javno RTV. Javnost ima pravico vedeti, kakšno je ozadje produkcije informacij, saj to ozadje neobhodno opredeljuje vsebino informacij samih, zlasti kadar se pojavi sum, da je s strani nosilcev moči poseženo v uredniško avtonomijo, po drugi strani pa je v zadevah javnega interesa javna RTV dolžna zanikati oz. pojasniti obtožbe, zlasti če so te zelo razširjene in imajo zelo velik odmev (na video je tako ali drugače reagiralo 2.700 oseb, pod njim pa je v trenutku tega zapisa objavljenih 456 komentarjev).

- Če je res, da je bilo aktivistoma preprečeno vstopiti v prostore, kjer se je odvijala oddaja, na kateri bi morala nastopiti, to kaže, da ustvarjalci oddaj na RTV Slovenija nimajo izdelanih mehanizmov zaščite svobode govora in uredniške avtonomije, kadar oddaje snemajo v prostorih, ki so zasebna last. Pravica do zasebne lastnine nikakor ne more prevladati nad svobodo izražanja ali uredniško avtonomijo, o čemer je lastnike prostorov treba obvestiti pred snemanjem; če so ustvarjalci oddaje takšno brezpogojno zahtevo do lastnika pozabili izpostaviti, lastnik pa je tik pred zdajci aktivistoma preprečil vstop v prostore TEŠ, bi javnost o tem morala biti obveščena v oddaji, sogovornika pa bi morali snemati na drugem kraju.
- Če trditve obeh aktivistov ne držijo, jih mora uredništvo nemudoma znikati, saj gre pri energetiki za temo, ki je v javnem interesu, z njo pa so povezani številni partikularni interesi, vključno z interesi spodjedanja realnosti povezane z izvedbo in delovanjem TEŠ6. Ti partikularni interesi (nosilcev moči) se lahko manifestirajo tudi skozi neresnične obtožbe posameznikov, ki na posredne načine načenjajo zaupanje v merljiva in objektivna dejstva, kot je nujnost sanacije TEŠ6 (pred tem pa tudi dejstvo napačne odločitve s strani nosilcev politične in kapitalske moči za izvedbo tega projekta). V tem smislu je morebitna neresnična ali zavajajoča obtožba v videu lahko instrumentalizirana za doseganje interesov, ki niso na prvi pogled vidni, saj med drugim služi kot gojišče za teorije zarote./.../«

Urednik oddaje Tarča Boštjan Kogovšek

Z več posamezniki smo se pred oddajo dogovarjali za sodelovanje na vklopnem mestu na lokaciji območja TEŠ-a, za katerega veljajo posebni varnostni pogoji; za vstop vanj je potrebno dovoljenje TEŠ-a. Nikakor ne držijo navedbe na družbenih omrežjih, da bi v uredništvo Tarče klical direktor TEŠ-a in prepovedal sodelovanje nekaterih posameznikov. Pri izbiri udeležencev oddaje, tudi pri izbiri sodelujočih na terenu, smo bili in bomo tudi naprej avtonomni. Pred oddajo so nas res iz službe za odnose z javnostmi TEŠ-a obvestili, da imajo do vstopa nekaterih posameznikov na območje elektrarne zadržke. Kljub temu smo zahtevali, da na vklopu pred zgradbo TEŠ-a sodeluje eden izmed teh, do katerih so imeli zadržke, nekdanji sindikalist Branko Sevcnikar, saj je bilo njegovo sodelovanje na vklopnem mestu za vsebino oddaje pomembno.

Glede predstavnikov Ljudske iniciative Velenje pa smo se v uredništvu sami odločili, da ju v oddajo ne bomo vključili, saj smo z drugimi kritičnimi sodelujočimi zajeli vsebino, ki sta jo predstavnika civilne iniciative po družbenih omrežjih širila. Kar nekaj gostov je v oddaji izpostavilo problematiko visokih dobičkov HSE-ja na račun drugih družb v skupini. V oddaji smo kritično predstavili problematiko, vsa ozadja in tudi vpliv šaleškega energetskega lobija, prav tako pa tudi drugih skupin. Tako kot vedno smo se pred oddajo pogovarjali z veliko ljudmi, ki potem tudi niso nujno vsi vključeni v oddajo. Kdo je, se odloči uredništvo. Gre za običajno delovno prakso pri pripravi tovrstne oddaje.

Poudarjamo, da je uredništvo Tarče tisto, ki se je na koncu odločilo, kdo bo v oddaji sodeloval in kdo ne.

ODGOVOR VARUHI NJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Menim, da je urednik primerno in podrobno pojasnil okoliščine snemanja oddaje Tarča. Iz njegovega odgovora izhaja, da ne držijo navedbe aktivistov, da bi jima bil preprečen vstop v

prostore, kjer naj bi se oddaja snemala, ker ju na snemanje oddaje uredništvo ni povabilo. Tudi ostala pojasnila kažejo, da uredništvo avtonomno odloča o tem, kdo bo gost oddaje in da se je to uresničilo tudi v primeru sindikalista, do katerega je imela družba TEŠ zadržke.

Da navedbe aktivistov niso resnične, dokazuje tudi objavljen popravek v Reporterju, dostopen tukaj:

<https://reporter.si/clanek/slovenija/zahteva-za-objavo-popravka-na-clanek-huda-obtozba-na-racun-tarce-in-tesa-1371392>.

Vsekakor ima javnost pravico vedeti, kakšno je ozadje priprave oddaj, še zlasti v primerih sumov, da je pri tem kdo od nosilcev moči posegel v uredniško avtonomijo. Uredništvu bom priporočila, da se, če se še ni, odzove na objavo na družbenem omrežju.

Ob koncu se vam še enkrat zahvaljujem za opozorilo, saj je uredniška avtonomija eden ključnih dejavnikov kakovostnega in verodostojnega obveščanja državljanov, zato je prav, da nad njo vsi skrbno bdimo.

Gledalka se je odzvala:

»Hvala za vaš prijazen odgovor. Tudi iz njega je očitno, da so na odločitev o sodelovanju v oddaji vplivali varnostni protokoli lastnika prostorov, v katerih se je snemalo, torej TEŠ. Verjamem seveda, da se je uredništvo Tarče za to, kdo govori in kdo ne, na koncu odločilo samo, je pa tako iz pojasnil urednika kot iz popravka v Reporterju očitno, da je bil pri tej odločitvi vpliv TEŠ-a nezanimljiv. Torej, zasebno lastništvo snemalnega prostora je imelo vpliv na to, kdo je bil v oddaji slišan in kdo ne. Ob zavedanju, da je vsaka odločitev uredništva, komu da glas in komu ne, vedno tudi vsaj v enem delu arbitrarna, pa vseeno lažje živim z arbitrarnostjo odločitev uredništev, kot z arbitrarnostjo odločitev uredništev pod vplivom oblasti ali kapitala. Če ima TEŠ varnostne protokole (v rigidnost njihovega spoštovanja seveda ne verjamem, ampak služijo kot priročen izgovor, ko je izgovor treba imeti), bi RTV SLO morala imeti protokole razreševanja konfliktov med svobodo govora (katere del je tudi novinarska in uredniška avtonomija) in ostalimi konkurirajočimi pravicami. Preprosto povedano: TV Slovenija kot edina javna televizija v državi ne more snemati v prostorih nosilcev oblasti ali kapitala, če za takšne primere nima protokolov, ki bi zaščitili popolno uredniško avtonomijo.«

ODGOVOR VARUHINJE

Zahvaljujem se vam za vaš tehten razmislek. Čeprav iz odgovorov ne izhaja, da je bila v primeru snemanja oddaje Tarče v Tešu uredniška avtonomija kakor koli ogrožena, je vaš odziv lahko podlaga za zelo pomemben razmislek o tem, da bi v drugih podobnih primerih snemanja oddaje v zasebnih prostorih do ogrožanja uredniške avtonomije lahko prišlo. Uredništvo pred tem sicer varujejo številne določbe Zakona o RTV Slovenija, Programskih standardov in Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija, ki jih je vedno možno uporabiti tudi pri konkretnih dilemah. Za lažje udejanjanje uredniške avtonomije v posebnih primerih pa so dobrodošli tudi posebni protokoli.

Tednik, 2. 9., prispevek o življenju Romov: »Vsi otroci imajo pravico do zasebnosti«

Gledalka J. K. se je pritožila nad [prispevkom v oddaji Tednik, 2. septembra](#), ki se je nanašal na življenje Romov. Najprej se je obrnila na avtorico prispevka, ker z njene strani ni prejela odgovora, je dopis posredovala varuhinji. Zapisala je tudi mnenje, da se ji zdi pri medijskem poročanju pomembno zaščititi zasebnost otrok:

»V ponedeljek, 2. 9. 2024, sem si ogledala Tednik. Prispevek novinarka Anke Pirš se je prav gotovo dotaknil vseh gledalcev, ki imajo vsaj malo empatije in spoštovanja do sočloveka. Življenje naših Romov je precej drugačno, za mnoge nesprejemljivo in nerazumljeno, je pa njihovo, kajti le takšnega poznajo. Verjamem, da je novinarka Anka Pirš želela gledalcem predstaviti življenje Romov v Dobruški vasi in Kerinovem Grmu čim bolj nazorno, kar je v prispevku videno. Žal pa je pozabila na otroke in njihove pravice. Na posnetku vidimo otroke, ki so pomanjkljivo oblečeni in tekajo po naselju. Zelo se me je dotaknil posnetek otroka, ki gol sedi na stolu, roke ima prekrižane ped genitalijami in se smehlja v kamero, to je zame nesprejemljivo in nespoštljivo. Žiga, ki ga je izpostavila novinarka, res ne pozna besede poklic, je pa otrok s čustvi, ki je javno izpostavljen, da ne razume slovenskega jezika in je v zelo težkem položaju, saj bo doživel stigmato pri sošolcih, seveda, če se bo odpravil v šolo.

Postavljajo se mi vprašanja: Zakaj je prišlo do takšnih posnetkov otrok? Kako bodo ti posnetki vplivali na otroke in širšo skupnost? Ali bodo povzročili še več nestrpnosti, nerazumevanja? Zakaj niso prekrili obrazov otrok?

Vsi otroci imajo pravico do zasebnosti in spoštovanja, ko se njihove zgodbe predstavlja v javnih medijih, zato ni vseeno, kako jih novinarji predstavijo.»

Urednik oddaje Tednik Dejan Ladika

Gledalki se opravičujem, če smo spregledali njeno sporočilo in se seveda tudi zahvaljujem za odziv.

Kolegica Anka Pirš podrobno spremlja to tematiko že vrsto let in se je z vso skrbnostjo lotila tudi tega zahtevnega prispevka sredi zelo razgrete javne debate, ko smo skušali v Tedniku dati besedo predvsem Romom, da slišimo njihovo razmišljanje, kaj in kje so po njihovem mnenju glavne težave, ki se že vrsto let kopičijo, zlasti pri vključevanju Romov v družbo. Izkazalo se je, da so med glavnimi težavami odsotnost predšolske vzgoje, (ne)znanje slovenskega jezika, najstniška nosečnost, mladoletne družine. Teh vidikov je bilo v medijih in javnosti zelo malo. Nikakor nismo hoteli škodovati komurkoli, je bilo pa zelo pomembno, da smo pri obravnavi teh težav avtentični, realni, da smo lahko videli obraze ljudi, njihove reakcije, in slišali njihovo razmišljanje in tudi nerazumevanje. Taka je realnost. Vsi otroci so bili oblečeni, čeprav lahko da pomanjkljivo, brez dovoljenja staršev nismo snemali nobenega otroka. Zgodba fanta Žige je bila učinkovita prav zato, ker smo pokazali, s kakšnimi problemi se sooča, da ne razume jezika in da to nikakor ni njegova krivda. To nikakor ni bilo nespoštljivo do pogumnega fanta, ampak smo skušali zelo jasno pokazati, da romski otroci večinoma ne razumejo slovenskega jezika in da je prav zato izobraževanje ključnega pomena. V uredništvu vedno skrbno tehtamo, ko gre za obravnavo otrok ali drugih ranljivih skupin, da ne bi posegli v njihovo dostojanstvo. Zavedamo

se, da je za našo oddajo nujno, da nam ljudje zaupajo svoje zgodbe, da jih povedo v kamero, da se potem lahko dotaknejo drugih in se tako povečujeta tudi empatija in solidarnost v družbi. Se pa lahko vsekakor strinjam z vami, da so razmere, v katerih nekateri živijo pri nas, nedostojne, in da bi tukaj družba in država morali storiti več, da bi to odpravili.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednik je podrobno pojasnil, kako so pristopili k snemanju v romskih naseljih in zakaj so se odločili, da v prispevek vključijo tudi otroke.

Otroci so posebej ranljiva skupina, ki ji posebno varstvo in skrb zagotavljajo Ustava RS, mnogi zakoni, mednarodne konvencije in številne smernice in priporočila, tudi glede njihovega izpostavljanja v medijih. RTV Slovenija je poleg tega dolžna pri vključevanju otrok v svoje oddaje spoštovati tudi 13. točko [Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija](#), kjer med drugim piše:

»Sodelovanje otrok v programu terja zelo skrben odnos do njih; /.../

Preden intervjujamo otroke ali jih kako drugače vključujemo v oddaje, je treba pridobiti dovoljenje njihovih staršev ali zakonitih skrbnikov. To je še zlasti nujno pri mlajših otrocih, ki so najbolj ranljivi, posebej če obravnavamo zelo občutljive teme. /.../

Za njihovo identifikacijo mora obstajati oprijemljiv javni interes. Dolgoročno je v otrokovo korist, da ostane anonimen. Programski delavci morajo obvestiti nadrejene, ko so v dvomih, kako uravnovesiti interese. Privolitev staršev ne more biti zadosten razlog, da razkrijemo otrokovo identiteto, če je za otrokovo prihodnost dolgoročno bolje, da ostane anonimen /.../«

V primeru prispevka v Tedniku je ključno prav tehtanje dolgoročnih koristi vključenih otrok. Bi bile njihove dolgoročne koristi večje, če v oddaji ne bi nastopili? Ali bo njihova vključitev prispevala k temu, da se bodo življenjske razmere za Rome – in s tem tudi zanje – dolgoročno izboljšale? Odgovor na to vprašanje ni enostaven. Ustvarjalci prispevka so ocenili, da osebne zgodbe, tudi otrok, povečajo empatijo in solidarnost v družbi, s tem pa tudi pritisk na odločevalce, ki lahko vplivajo na izboljšanje razmer. Vsekakor pa je pomembno, da tudi v primerih, ko ustvarjalci ocenijo, da dolgoročne koristi otrok odtehtajo njihovo vključitev v poročanje, to storijo s kar največjo mero občutljivosti. V primeru Tednika smo jo lahko zaznali v znatni meri, ne pa v največji možni. Zato bom uredništvu priporočila ponovno preučitev vseh smernic za poročanje o otrocih, tudi priporočil posveta [Otrokova pravica do zasebnosti v medijih](#).

Globus, 3. 9.: »Nedopustna dezinformacija« v prispevku o Gazi«

Gledalka **S. R.** se je pritožila na prispevek Petre Marc o Gazi, objavljen v oddaji [Globus, 3. septembra](#). Povzemamo odziv:

»V torek, 3. 9. 2024, je Petra Marc v informativni oddaji Globus, ki je bila posvečena dogajanju na Blejskem strateškem forumu, posredovala javnosti dezinformacijo, da Kitajska pri vojnem obleganju Gaze podpira Izrael! Obstajajo drobne napake in zmote, ki se lahko zgodijo vsakemu novinarju. Obstajajo pa nedopustne napake, ki pričajo o osnovnem nepoznavanju področja ali

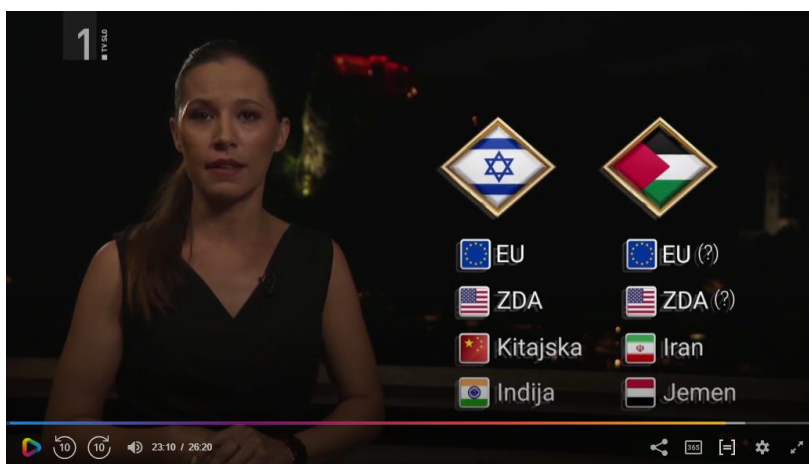
pa namernem zavajanju javnosti! Mnogokrat je eno povezano z drugim. Uredništvo oddaje Globus in novinarko Petra Marc sprašujem, na podlagi kakšnih informacij in po kakšni logiki naj bi Kitajska podpirala Izrael?!

Kitajska je med velesilami ne le jasno izpričana podpornica Palestincev, ampak je celo država, ki Hamasa ne uvršča med teroristične skupine in priznava Hamas kot legitimno in legalno oblast v Gazi. V ZN je Kitajska že leta 2016 zavzela jasno stališče z obsodbo Izraela zaradi naseljevanja na Zahodnem bregu in izganjanja Palestincev v Gazo. Kitajska podpira suverenost in priznanje Palestine z mejami iz leta 1967 in rešitev dveh držav. Kitajska podpira Palestino tudi s humanitarno pomočjo v milijonih, Izrael pa Kitajski očita tudi domnevno oboroževanje Hezbolaha in Hamasa. 23. julija 2024 je Kitajska v Pekingu gostila palestinske politične strukture - Hamas in Fatah - z namenom vzpostavitve močne narodne enotnosti na palestinskem območju!

Da je ironija toliko večja, je v isti oddaji najprej novinar Seku M. Conde prek internetne povezave intervjuval Mustafu Bargutija, ki je veliko govoril ravno o uradnem srečanju v Pekingu in kitajski podpori Palestini z zavezo o narodni enotnosti in tesnejšem sodelovanju s Kitajsko. Že nekaj minut kasneje v oddaji pa Petra Marc državljane obvešča, da Kitajska podpira Izrael.

Petra Marc za svojo nenavadno trditev ni navedla nobenega argumenta. /.../ Kitajska seveda gospodarsko nemoteno sodeluje tudi z Izraelom in nima v odnosih z Izraelom nobenih posebnih odprtih konfliktnih vprašanj, razen okupacije in vojne v Gazi.

Petra Marc je tudi Indijo umestila med podpornice Izraela, čeprav Indija v resnici diplomatsko sedi na dveh stolih. Obsoja Hamas kot teroristično organizacijo in napad Hamasa na Izrael 23. oktobra 2023, hkrati pa podpira rešitev dveh držav in obsoja vojni masaker v Gazi. Brez dvoma je Indija politično bistveno bolj v sozvočju z Ameriko in EU kot Kitajska, vendar pa je Petra Marc celo ZDA in EU označila z dodanim vprašajem na projekciji za osnovnošolsko občinstvo, kot da gre za države z dvoumnim stališčem. Kar je spet nedopustna manipulacija, saj je znano, da ZDA bogato oborožujejo Izrael v vojni v Gazi in tudi politično izražajo neizpodbitno podporo Izraelu (tega dejstva ne spremeni Bidenovo občasno /.../ pritoževanje čez Netanjahuja), EU pa zgolj sledi retoriki ZDA. Po kakšni logiki je Petra Marc umestila celo Kitajsko na spisek bolj neizpodbitnih držav podpornic Izraela od ZDA in EU, si je težko predstavljati. /.../«

V omenjeni rubriki Sinteza v oddaji Globus smo želeli v zelo kratkem času predstaviti zelo kompleksno in obširno tematiko zaveznikov in nasprotnikov vojne na Bližnjem vzhodu. Novinarka Petra Marc se je glede Indije in Kitajske izrazila, da ju ima Izrael »za sabo«, a s tem gledalcem nikakor nismo želeli sporočiti, da podpirata le Izrael. Kitajska je največja vzhodnoazijska trgovinska partnerica Izraela, državi nimata nobenih odprtih vprašanj. V Varnostnem svetu Združenih narodov je Kitajska tudi vložila veto na predlog o ustavitvi ognja v Gazi. Vsekakor bi morali, kot tudi sami ugotavljate, dodati, da se državi razhajata v pogledu na trenutno vojno in Kitajsko (z vprašajem) dodati tudi na stran podpornikov Palestine. Zaradi pomanjkanja časa avtorica kompleksnosti vprašanja ni uspela obširneje razložiti.

Ko gre za Indijo, je avtorica državo uvrstila na stran Izraela, ker je tudi ta nasprotovala resoluciji Varnostnega sveta o prekinitvi ognja v Gazi. Indija je zanimiva tudi, ker se je njen pogled na palestinsko-izraelski spor skozi leta zelo spremenil; nekateri analitiki navajajo, da je to posledica vzpona hindujskega nacionalizma z Narendro Modijem in posledično željo po nadvladi hinduizma nad muslimani.

Petra Marc je vprašaj, ki je nakazoval nejasnost stališč, zapisala pri EU in ZDA, ko gre za podporo Palestincem in ne Izraelcem, kot sami trdite. Da ZDA stojijo za Izraelom, avtorica ni postavljala pod vprašaj. Grafične podobe, ki jih prikazujemo v televizijskem mediju, so gledalcem na voljo le nekaj sekund, zato morajo biti jasne in hitro razumljive. Strinjamo se, da so kompleksne teme, ki zahtevajo posebej poglobljen in močno kontekstualiziran pristop, manj primerne za televizijske žanre, ki temeljijo na jasnih in hitro razumljivih grafičnih podobah. Dokaz tega je tudi kritično pismo gledalke. Ob tokratni Sintezi smo zagotovo naredili napako z izborom novinarskega žanra za tako kompleksno vsebino, naš namen pa nikakor ni bil zavajanje ali širjenje dezinformacij.

V eni od prihodnjih oddaj Odmevi bomo tematiko zaveznikov na Bližnjem vzhodu ponovno osvetlili in bolje pojasnili kompleksnost stališč Indije in Kitajske.

Odziv gledalke na odgovor Uredništva Informativnega programa TV Slovenija:

»Hvala za odgovor. Ampak! Graf in retorika Petre Marc sta jasno sporočala, da Kitajska podpira Izrael, brez besede o podpori Palestini. V kolikor res niste želeli tega sporočiti gledalcem, imate bistveno večji problem od zgolj izbire žanra! Če ste - kot pojasnujete - Kitajsko označili za neizpodbitno podpornico Izraela, ker je država v Varnostnem svetu vložila veto na predlog o ustavitvi ognja v Gazi, sem pa osupla še bolj! Ne upam niti pomisliti, da novinarji na javni nacionalni televiziji ne bi vedeli in razumeli, da je šlo za predlog ZDA o začasni ustavitvi ognja, ki je za razliko od Kitajske in Rusije neizpodbitna podpornica interesov Izraela! Predlog o začasni ustavitvi ognja je bil sestavljen s temu primernimi pogoji o izpustitvi talcev Hamasa in nedoločnim jezikom v zvezi z operacijami Izraela itd. Poleg tega je jasno, da Rusija in Kitajska iz principa nikoli ne bosta podprli predloga ZDA, ampak sta podpirali druge predloge o ustavitvi ognja v Gazi, z drugačno retoriko, pri čemer je v teh primerih enako predvidljivo ZDA kar trikrat vložila veto proti vsem drugim predlogom o ustavitvi ognja v Gazi! Vojna interesov in diplomacija

velesil v Varnostnem svetu s pravico do veta žal ni indikator politične podpore Izraelu ali Palestincem, ampak odraža odnos med velesilami. /.../

Jasno sem zapisala, da Kitajska normalno trguje z Izraelom in nima neposrednih konfliktov z Izraelom, kar pa ne pomeni, da je politična zaveznica v primeru vojne na Bližnjem vzhodu. V tem primeru je kvečjemu zaveznica Irana. Kitajska trguje tudi z Ameriko in v ogromnem obsegu z EU, kar ne priča o političnem zavezništvu na vseh področjih. Indija, kot že rečeno, je v trenutni situaciji zaveznica Izraela (niso razčiščeni sumi celo pošiljanja orožja Izraelu), vendar diplomatsko teoretično nasprotuje tudi masakru v Gazi. Podobno kot diplomatsko sedi na dveh stolih med Bricsom in Zahodom itd.

Nikjer nisem trdila, da je Petra Marc zapisala v primeru EU in ZDA vprašaj na grafu pod Izraelom, ampak sem pojasnila, kar je iz prispevka očitno, da je z vprašajem v primeru Palestine predstavila ZDA in EU kot subjekta, ki delno (?) ali verjetno podpirata tudi Palestino, ne le Izrael. Vprašaj predstavlja dvom, možnost, delnost. Za razliko od Kitajske, ki je bila neizpodbitno, brez dvoma, brez vprašaja umeščena v stolpec podpornice Izraela, čeprav podpornica Izraela sploh ni!

Sprejemam spoznanje, da izbor žanra morda ni bil najbolj ustrezen, a to definitivno ni ključen problem. Vztrajam, da je bila storjena zelo očitna in povsem nepotrebna napaka tudi v okviru žanra. /.../«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Uredništvo je v odgovoru navedlo, da bo tematiko zaveznikov na Bližnjem vzhodu ponovno osvetlilo in **bolje pojasnilo kompleksnost stališč Indije in Kitajske v eni od prihodnjih oddaj Odmevi**, Uredništvo zato prosim za odgovor, ali so to že storili – v Odmevih ali kaki drugi oddaji. **V odgovoru je uredništvo priznalo napako pri izbiri žanra za predstavitev kompleksne vsebine.** Žanr je v govornem delu dopuščal kompleksnejšo razlago, dopušča pa tudi kompleksne grafične prikaze, za kar ima rubrika Sinteza na voljo tudi dovolj časa. **Bolj kot izbor žanra je bil problematičen zelo poenostavljen grafični prikaz podpornikov in nasprotnikov Izraela in Palestine ter izenačevanje posameznih oboroženih skupin (Hutijevci, Hezbolah) z državami** (kar je bilo v besednem delu sicer jasno ločeno).

Zato uredništvu priporočam razpravo o grafičnih prikazih, primernih za kompleksne vsebine. Če ste pogovor o tem morda že opravili, prosim za povratno informacijo o tem.

ODZIVNO POROČILO uredništva Informativnega programa TV Slovenija na priporočilo varuhinje

Tematiko zaveznikov v konfliktu na Bližnjem vzhodu smo – kot smo napovedali v našem odgovoru na opozorilo gledalke - ponovno osvetlili v prispevku novinarke Petre Marc v Odmevih, 8. oktobra. Prav tako 8. oktobra smo v Globusu podrobneje pojasnili zaveznike Irana v kontekstu aktualnega konflikta.

Razpravo o grafičnih prikazih smo opravili v okviru analize oddaje Globus – to je pomembna tematika, o kateri tudi sicer redno govorimo, saj so grafični prikazi del vsake oddaje Globus. Z letošnjo sezono smo rubriko Sinteza prestavili na večji wall, ki omogoča nekoliko bolj pregledne grafične prikaze, prav tako smo nekoliko izpopolnili pisanje scenarijev in komunikacijo z mojstrom grafike.

Politično s Tanjo Gobec, 15. 9.: »Repovž manipulira, voditeljica ga ne korigira ...«

Varuhinja je prejela šest odzivov na oddajo [Politično s Tanjo Gobec, 15. septembra](#). Štirje gledalci so se pritožili nad voditeljico, ki ni posegla v izjavo sogovornika, vsi pa so menili, da je bil izbor gostov v oddaji »neuravnotežen«. Povzemamo odzive:

»Gledala sem oddajo "Politično s Tanjo Gobec", v kateri sta bila gosta Uroš Esih in Grega Repovž. Oba sta levičarja. Zelo bi si želela, da bi bili naslednjič gostje bolj uravnoteženi - eden iz levega in eden iz desnega političnega spektra, saj gre za javno televizijo, ki naj bi bila namenjena vsem. Očitno močno zavirate in se bojite drugače mislečih.« (M. B.)

»Spremljala sem oddajo Politično dne 15. septembra, v katero ste povabili dva novinarska kolega, g. Esiha in g. Repovža. Oddajo pogosto spremljam in sem vesela vsakič, ko izberete kompetentne in kredibilne komentatorje, tak se je v omenjeni oddaji izkazal g. Esih, katerega komentarji so bili korektni in objektivni, kar tudi pričakujem.

Po drugi strani je bil gospod Repovž (pričakovano) skrajno ideološki, že na začetku mu je bilo vidno nerodno, ko je moral priznati neuspešno delo vlade, ki jo podpira.

Prvič, izpadel je skrajno nekompetenten za ocenjevanje zdravstvene 'reformne'. Že njegov začetni komentar glede ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja – »nič se ni zgodilo, vse normalno funkcionira« – je povsem nesmiseln, logično, da vse funkcionira, saj so dopolnilno zavarovanje spremenili v obvezno, ker smo še vedno in zdaj vsi prisiljeni plačevati 35 evrov mesečno. Da ne naštevam neumnosti, ki jih je natresel v nadaljevanju ...

Drugič, gospod Repovž je trdil, da je ta vlada razdelila za 11 milijonov računalnikov najrevnejšim skupinam ljudi. Večina teh računalnikov stoji v skladišču. Edino, kar je ministrica naredila, razdelila je veliko milijonov prodajalcem za računalnike, ki bodo kmalu zastarani. /.../

Dragi RTV-jevci, prosim, ne se smešit s takimi gosti v resnih oddajah. Sem mnenja, če želite izboljšati ugled javne televizije, ki naj bi bila nepolitična, da vabite kompetentne goste v oddaje, ki naj bi bile pluralne in naj bi predstavile objektivno sliko dogajanja. /.../« (T. L.)

»V oddaji Politično s Tanjo Gobec ste gostili dva gosta. Uroš Esih in Gregor Repovž po mojem mnenju ne moreta zagotoviti uravnotežene slike o slovenskem političnem dogajanju. /.../ ko Gregor Repovž ... o stanju v zdravstvu in o za 11.000.000 razdeljenih računalnikih in za 27.000.000 slušalk, me resno zanima vaše mnenje o verodostojnosti tega samooklicanega novinarja in zakaj ga redno vabite? To je popolna laž! /.../ Voditeljica ga ob tej laži ni prekinila, oziroma ga opozorila, da se je "zmotil", temveč laž namerno ali nenamerno presliši. /.../ In to naj bi bila oddaja, v kateri bi vaši gledalci dobili sliko o političnem dogajanju v Sloveniji? Oddaja ne zadovolji niti minimalnih standardov objektivnega poročanja.« (A. D.)

»Pritožil bi se nad oddajo Politično, TVS1, nedelja 15. 9.. Oddaja je /.../ v nasprotju z določili 4. in 5. člena Zakona o RTVS, ki govorita o poslanstvu in normah nacionalne RTVS glede informiranja. Izbor gostov je neuravnotežen. Eden izhaja iz provladnega časopisa Delo, katerega lastnik Petrič je finančno odvisen od poslov z Vlado RS. Drugi je urednik skrajno levičarskega tednika Mladina, ki je blizu strankama Levica in SD. /.../ Repovž manipulira, laže glede nakupa računalnikov in to primerja s polresničnimi podatki o pomoči prejšnje vlade za nakup IT opreme.

Voditeljica pozna resnico, a ga ne korigira ... Ali ne bi bilo prav, da nasproti Repovžu sedi kak novinar ali urednik opozicijskega medija? Tomašič, Požar, Jančič ...? /.../« (K. E.)

»Oddaje Politično z gospo Gobec redko gledam. Danes sem se odločil, ker me je zanimalo, če bo kaj o novi kandidatki za komisarko. /.../ Izbor gostov je bil /.../ G. Esih je vsaj vedel, o čem govori, tovariš Repovž, /.../ pa sploh ni vedel, o čem govori. Same ideološke floskule. Ob tem, da ni vedel, kaj povedati, je povedal še nekaj neresnic: da naj bi ministrica že razdelila 11.000 računalnikov? In druga, da naj bi Tonin razdelil prek 20.000 slušalk. Tonin ni imel s tem nič, bone je delilo ministrstvo, kjer je danes Stojmenova. /.../ Žalostno je, da takšne neresnice in neumnosti ni opazila voditeljica in ga popravila. /.../ Državljeni si zaslužimo dobro in objektivno javno RTV.« (M. G.)

»/.../ Oddaja "Politično" z voditeljico Tanjo Gobec z izbranimi gostima pod nivojem. Repovž navedel številne neresnice, ni mu oporekal sogovornik, pa tudi voditeljica ne. Kje je napovedana "depolitizacija" RTV-hiše?« (N. L.)

Urednik oddaje Politično s Tanjo Gobec Dejan Ladika

Gledalcem se zahvaljujemo za odzive. Oddaje Politično s Tanjo Gobec ni mogoče presojati zgolj na podlagi ene oddaje, saj se oddaja iz tedna v teden odziva in analizira aktualno politično dogajanje, ki zadeva različne akterje, niz oddaj pa nedvomno pokaže, da v oddaji gostimo različne sogovornike in politične predstavnike. Tanja Gobec je ena izmed najboljših poznavalk političnega dogajanja v Sloveniji, oddajo vodi do skrajnosti profesionalno in je tudi pri omenjeni oddaji posegla v pogovor in jasno povedala, kaj je v zadevi računalniki ugotovilo Računsko sodišče. Ob tem bi še dodal, da je nedeljski termin oddaje v živo po Dnevniku logistično in seveda v prvi vrsti tudi vsebinsko zelo zahteven za goste, saj so vprašanja voditeljice vedno zelo konkretna, premišljena, poznavalska, časa za odgovore pa ni veliko. Gledalcem zagotavljamo, da gre zelo veliko energije in časa za sestavo verodostojnega omizja, ki lahko gledalcem ponudi dobro analizo obravnavane tematike, kritično distanco, argumentirano razpravo in tudi kakšno razkritje iz ozadja dogajanja. Tudi minuli teden smo, denimo, v studio vabili dva evropska poslanca iz vrst SDS-a oziroma politične skupine Evropske ljudske stranke – enemu smo celo zagotovili tehnične zmogljivosti za oglašanje iz Bruslja –, a sta, žal, oba sodelovanje odpovedala. To seveda ne pomeni, da ju v prihodnje ne bomo spet povabili. Z nekaterimi res dolgo usklajujemo gostovanje, kar je seveda odvisno tudi od teme, a ne obupamo, saj se zavedamo odgovornosti, ki jo imamo do vseh naših gledalcev.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Urednik je odgovoril na obe ključni pripombi, zapisal je tudi, da so v oddajo vabili tudi dva evropska poslanca iz vrst SDS; a sta sodelovanje odpovedala.

Glede sestave gostov mora RTV Slovenija res slediti [Programskim standardom RTV Slovenija](#), ki od RTV Slovenija terjajo:

»upoštevanje pluralnega in večkulturnega značaja slovenske družbe ter zagotavljanje takšnega programa, ki vključuje raznolikost mnenj in stališč, sprejema različnost, politična in verska prepričanja ljudi in prispeva k strpnosti ter posreduje vrednote, ki pomagajo – ob spoštovanju

razlik – ustvarjati soglasje o temeljnih vprašanjih slovenske družbe s poudarjanjem solidarnosti med ljudmi»

in [Poklicnim merilom in načelom novinarske etike v programih RTV Slovenija](#), ki v točki 2 programske ustvarjalce zavezujejo, da morajo zagotoviti »najširši možen obseg izražanja različnih stališč in mnenj«, da morajo biti programi RTV Slovenija »politično nevtralni« in celoviti, »programi, ki obravnavajo vprašanja javnega interesa, o katerih obstajajo v javnosti različna stališča, morajo zagotoviti enakovredno in enakomerno predstavitev najširšega možnega izbora stališč o določeni zadevi«.

Ker v eni oddaji ali prispevku vedno tega ni mogoče zagotoviti, poklicna merila predvidevajo tudi: »Posamezne oddaje v nizu oddaj o določeni temi ali skupini sorodnih tem lahko izražajo posamična stališča in mnenja, vendar mora niz oddaj zagotoviti uravnoteženo predstavitev različnih stališč in mnenj o obravnavanih temah. Namera o zagotovitvi uravnoteženosti v takem nizu oddaj mora biti poslušalcem in gledalcem teh oddaj predstavljena vnaprej in nedvoumno.« Urednik je pojasnil, da – tudi zato, ker poteka oddaja v živo – v vsaki oddaji ni možno zagotoviti širokega nabora mnenj. **Ker so prav pri političnih oddajah gledalke in gledalci zelo občutljivi na uravnoteženo predstavitev mnenj, je še zlasti v takih oddajah nujno povedati, ali se kateri od vabljenih gostov oddaje ni želel udeležiti. V nekaterih oddajah je voditeljica to na začetku povedala, v oddaji 15. 9. takšnega pojasnila ni bilo, kar lahko označimo kot odmik od poklicnih meril.**

Oddaja sicer ni zasnovana kot soočenje več različnih stališč, temveč kot pogovor z enim ali dvema gostoma na eno ali več aktualnih tem. Zato je primerneje celovitost in uravnoteženost oddaje presojati v nizu več oddaj. Pregled gostov oddaje v septembru kaže na dokaj širok nabor imen: 1. 9. sta bila gosta oddaje na temo zunanje politike Asta Vrečko in Matej Tonin, 8. 9. nekdanja evropska komisarka Violeta Bulc, 15. 9. Uroš Esih in Gregor Repovž, 22. 9. Ljudmila Novak in Marjan Šarec, 29. 9. podpredsednik vlade Klemen Boštjančič. Še širši razpon gostov pokaže vpogled v arhiv oddaj, ki je dostopen [tukaj](#).

Glede posega voditeljice oddaje na izjave Gregorja Repovža za boljše razumevanje najprej navajam prepis tega dela oddaje:

(Voditeljica): »Takih preobratov je bilo veliko - podpiramo, podpiramo - in jutri je odstop.«

(Repovž): »Če se vrnemo k bistvu zgodbe, govorimo o tem, da je ta vlada oziroma ta ministrica razdelila za 11 milijonov računalnikov najrevnejšim skupinam ljudi. Imeli smo v prejšnji vladi g. Tonina, ki je razdelil za 27 milijonov slušalk. Mislim, o čem govorimo? Ker tu se mi zdi, da se ustvarja neka zgodba ... To, da dobijo najranljivejši en osnoven pripomoček kot računalnik, zakaj pa ne?«

(Voditeljica): »Ampak kolega Repovž, ni bil cilj, cilj ni bil problematiziran nikoli, ampak tudi Računsko sodišče je zapisalo, da prav ekonomičen, načrtovan pa ta postopek ni bil.«

(Repovž): »Absolutno, se strinjam. Ampak to so neke stvari, ki jih država ...«

Prepis oddaje kaže, da je voditeljica primerno posegla v navedbe gosta Repovža glede načina razdeljevanja računalnikov. Ni pa posegla v navedbo o razdelitvi slušalk v prejšnji vladi, vendar ta za temo oddaje - aktualno dogajanje v slovenski politiki - ni bila pomembna. Zato v tem delu voditeljici ne moremo očitati kršitve poklicnih meril.

Premalo novic, poročil in reportaž iz Celja in okolice?

Gledalka J. Ž. v dopisih varuhinji vseskozi opozarja, da je na TV Slovenija (pre)malo novic, poročil in reportaž iz Celja in okolice. Povzemamo enega od odzivov:

»Moram se zopet oglasit. Zopet iz naših krajev ničesar ne objavite. V Podčetrtku je bila otvoritev obnovljenega gradu, v Kozjem Doma starejših, v Dobrni nakup gasilskega vozila, v Celju Srednjeveški dan na gradu, v Savinjski dolini obiranje hmelja, ena zadeva ni bila objavljena. So Kozjansko, Obsotelje, Zgornja in Spodnja Savinjska dolina v Sloveniji? Tukaj se marsikaj dogaja, na vaši TV pa bore malo objavljeno.«

Urednik Slovenske kronike Jan Novak

Z območji, ki jih omenja gledalka, smo v zadnjem času imeli sledeče:

- Nov dom upokojencev Kozje in nova stanovanja Kozje, 3. Fesdivjal v Podsredi – september;
- Poletni tabor za mlade Kozjanski park – julij;
- Most prijateljstva, Bistrica ob Sotli – april;
- Turizem v Bistrici ob Sotli – marec;
- Kako poteka obnova gradu Podčetrtek (junij);
- Inkubator v Podčetrtku (avgust);
- Sezona v zdraviliščih, vključno s Podčetrtkom (avgust);
- DSO Rogatec in Podčetrtek (maj);
- Odstranjevanje ograj na meji (Rogatec in Podčetrtek, april);
- Vreme in hmelj (junij);
- Napoved poletja v Celju (junij);
- Stolp Kristal v Rogaški (september);
- Zadrževalniki v Šentjurju (julij);
- Podružnica v Kalobju (maj);
- Pelikanova hiša (april);
- Velikonočnica (februar);
- Urgentni center Šmarje (februar);
- Bumfest (januar).

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam za vse dopise, v katerih opozarjate, da je na TV Slovenija (pre)malo novic, poročil in reportaž iz Celja in okolice.

Glede na navedeni seznam boste nekoliko lažje primerjali poročanje z drugih območij Slovenije (Dolenjska, Gorenjska, Štajerska ...). Za točnejšo primerjavo je potrebno primerjati približno enako velika območja s približno enakim številom prebivalcev (pa še to ni edino merilo, ker bi v tem primeru izstopala Ljubljana in Maribor, zato je potrebno posvečati posebno pozornost tudi redkeje naseljenim območjem). Na splošno menim, da uredništvo dopisništev dobro pokriva vsa območja Slovenije. Bolj vprašljivo je, zakaj se nekatere lokalne teme iz Ljubljane in okolice znajdejo kar v Dnevniku, teme iz denimo Celja, pa redkeje, četudi nekatere presegajo lokalni pomen in so zanimive za širšo javnost.

Vsekakor so poročila in reportaže iz Slovenija zelo priljubljene, tudi varuhinja večkrat opozorim, da morajo imeti v vseh oddajah RTV Slovenija prostor vsi deli Slovenije.

Mnenji

O gostih v Odmevih

»Saj ni čudno, da je RTV zmeraj manj gledana. V [trenutnih Odmevih](#) (4. 9. 24) povabijo v oddajo zgolj Cirmana. /.../ Zakaj v Odmeve ne vabijo vsaj dveh relevantnih sogovornikov, da slišimo argumente pro et contra. TEŠ, na primer, ni samo stvar Šaleške doline (ali se bodo ogrevali ali ne, ali bodo izgubljena delovna mesta ali ne), ampak je to temeljni kamen nacionalne energetske politike. O tem pa nič ...« (P. S.)

Marcel, 26. 8. in 2. 9.:« Globoko sem razočarana nad oddajo na tematiko Romov«

»Spoštovani gospod Marcel Štefančič, spoštujem vaše delo, a sem globoko razočarana nad oddajo na tematiko Romov. In tudi to, ki je na sporedu danes, 2. 9. 2024.

Prihajam iz občine Dobrepolje, iz edine vasi, zaselka v občini, ki je še vedno brez vodovoda. Urejene imamo zalogovnike za vodo, potreben je hišni vodovod in filtri, za vrtove pa uporabljamo IBC cisterne. Seveda smo morali vse to financirati sami in stroški niso majhni. Posledično, v kolikor ni elektrike, tudi vode v sistemu ne moremo uporabljati. Da je v ustavi zapisano, da imamo vsi pravico do pitne vode, pa v praksi pomeni, da na območjih, kjer javnega vodovoda ni, občina zagotovi dostavo vode. Strošek vode je sicer zanemarljiv, večji strošek je prevoz, ki pa ga občine delno subvencionirajo prebivalcem s stalnim prebivališčem.

Torej, poskusite se postaviti v našo situacijo, in seveda vseh državljanov, ki nimajo vodovoda, kako se počutimo v primerjavi z Romi, ki hočejo izsiliti vodo in imajo pri tem podporo z vaše strani. /.../

V enem od prispevkov je bilo prikazano, s kakšno vodo se umivajo ... V IBC cisternah zbiramo deževnico, ki jo uporabljamo za vrt, ki tudi po dveh mesecih ni takšna, kot je bila prikazana; to pove vse.

Tudi jaz bi si želela, da mi država pomaga vsaj s subvencijo pri čiščenju zalogovnika za vodo, ki stane okoli 100 €, izvajajo pa ga prostovoljni gasilci, potrebno je upoštevati še dostavo vode, da zalogovnik po čiščenju napolnimo, kar pomeni 3x dostavo vode, saj z eno cisterno pripeljejo 5 kubikov. In seveda v vmesnem času vode ni. Zakonske podlage za to ni, in če je ni za nas, ne more biti za nikogar, tudi za Rome ne!

/.../« (K. Č.)

Kritike

»RTV je očitno postal zopet neko trobilo, kjer so določeni nedotakljivi«

»Na spletnem portalu MMC so navedeni kontaktni podatki vseh oddaj na TV Slovenija, celo Studia City, ki ga ni več, ni pa elektronskega naslova oddaje Marcel.

V času prejšnje vlade, ko se je RTV sistematično razgrajeval, sem v zvezi s tem poslal odločno nasprotovanje temu. Danes pa je RTV ponovno postal levičarsko trobilo. Pa da ne bo pomote,

sem človek levega političnega prepričanja, ampak je vseeno težko gledati to enosmerno poročanje. Predvsem je opažena nedotakljivost ljubljanskega župana Jankovića, ki je pred časom imel v oddaji Marcel praktično oglasni prostor, v katerem je samo govoril o svojih dosežkih, voditelj pa je le nemo poslušal monolog, brez kakšnega kritičnega, provokativnega podvprašanja. Ko so bili v gosteh kateri drugi gosti, jim praktično neprestano skače v besedo, jih izziva v pozitivnem pomenu besede.

Tudi v času, ko je bilo zaslediti namero o združevanju ljubljanskih vrtcev v megavrtec, je RTV to spregledala. S tem vprašanjem sem se obrnil k odgovorni urednici Fijavž, ki je dejala, da ni bilo kadra, ki bi pokrila ta del dogajanja. Res priročno, kajne? Pošlje pa se novinarje za veliko bagatelnejše primere na teren.

Skratka, RTV je očitno postal zopet neko trobilo, kjer so določeni nedotakljivi, kar se mi zdi zelo slabo za kredibilnost te hiše, ki smo jo tako podpirali v času, ko jo je napadala vlada Janeza Janše, zdaj pa ne opravlja nalog, ki bi jih morala, vsaj ne v zadostni meri. Toliko z moje strani.« (P. K.)

Voditelju in oddaji Marcel

»Sem prebrala danes v Vikendu mnenje gledalca o Marcelu in tudi sama pritrjujem temu mnenju: absolutno prehitro govori, preveč skače gostom v besedo, ne pusti jim, da povedo do konca niti ene misli, že jim skoči v besedo. Res je to neprimerno. Sedaj, ko ni več Studio City, ampak ima sam celo oddajo, je vse še hujše. Nikomur ne želim nič slabega, vendar menim, da mora javna TV vendar poskrbeti, da voditelji omogočijo gostom, da povedo, kar mislijo.« (M. C.)

»Kličem glede oddaje Marcel: voditelj s tolikšno kilometrino bi se pa v teh letih lahko navadil na bonton - in verjetno je tudi novinarsko tako pravilno - da pusti sogovorniku, ki ga povabi v studio, da pove svojo misel do konca. Ko je imel v gosteh župana Ribnice, mu je ves čas skakal v besedo, še preden je župan povedal pol stavka. In ne samo to. Odgovarjal in komentiral je kar namesto njega. Zakaj ga je potem sploh povabil?. Pa tudi njegovo ponavljanje, da je pravica do pitne vode ustavna pravica za vse, ima seveda omejitve. A če se jaz z avtodomom naselim v gozdu, lahko tudi od župana zahtevam vodo?« (B. C.)

»Večinoma se zelo težko odločim za ogled oddaje Marcel, zaradi zadnje teme o Romih pa sem se odločil za ogled .

Zgrozil sem se ob gledanju oddaje, v kateri Marcel ponovno (kot že v preteklosti) sogovornika, ki mu ne ustreza, ne pusti do besede, mu sega v besedo, večkrat ponavlja ista vprašanja, čeprav noče slišati odgovora nanje, z zaničljivo mimiko in gestikulacijo (gledanjem v tla ob odgovarjanju sogovornika ...) mu kaže, kaj si misli o njem, in tako naprej, da ne naštevam vsega, kar je pomanjkljivo pri voditelju oddaje.

Najprej je moteče dejstvo, da se problem Romov naslavlja samo z ene strani, in sicer, kaj je potrebno narediti, da se bo stanje izboljšalo. To dejstvo samo po sebi ni problematično, problem nastaja drugje, ki se ga vaši novinarji ne dotikajo.

/.../ Zakaj se je oddaja spremenila v lov na čarovnico v osebi župana, ki je hotel samo opisati dejansko stanje, pa ga vaš voditelj ni pustil in ga je samo znova in znova opozarjal na ustavno pravico do pitne vode. In višek cinizma, voditelj poziva, naj se tako kot drugod, tudi tu krši zakone, samo da bodo Romi prišli do pitne vode. V ustavi so navedene marsikaterne pravice, do

katerih ljudje ne pridejo. /.../ Pravica do pitne vode, ki je pogojena z zakonsko izpolnitvijo določenih pogojev (legalna gradnja, soglasja, priključki, plačilo vodarine ...), ki velja za vse ljudi enako, edino Marcel pa poziva, da se v tem primeru krši zakonodaja in postopa izven zakonov. /.../« (A. A.)

»Protestiram zoper uredniško politiko TV Slovenija, ki po tako imenovani »depolitizaciji« /.../ postaja nekakšno ideološko trobilo. /.../ vodstvo TV Slovenija znebilo /.../ novinarjev, ki so službo nastopili v času prejšnjega vodstva, namesto njih pa se je ponovno angažiralo /.../ Marcela Štefančiča, ki v svoji ponedeljkovi /.../ oddaji gledalcem in tudi vabljenim gostom agresivno vsiljuje svoje mnenje in jim tako rekoč polaga besede v usta oziroma usmerja njihovo mnenje /.../.

Marcel v svojo oddajo goste skrbno izbira, pri čemer gre praviloma za enakomisleče, ki pritrjujejo njegovemu /.../ mnenju. Če že mora /.../ povabiti koga z »nasprotne« strani /.../, potem takšnega gosta prekinja in mu grobo vsiljuje svoje mnenje. Namesto moderatorja oziroma izpraševalca se Marcel prelevi v političnega komentatorja, ki se spozna prav na vse, pri čemer je zadnja vedno njegova beseda.. /.../

Zakon o RTV Slovenija (ZRTVS-1) v 4. členu zakon določa, da v svojih programih RTV Slovenija zlasti zagotavlja verodostojne in nepristranske informativne oddaje, v 5. členu pa zakon novinarje, urednike in druge ustvarjalce RTV programov zavezuje k spoštovanju načela resničnosti, nepristranskosti in celovitosti informacij ter k spoštovanju načela politične uravnoteženosti ter svetovnonazorskega pluralizma. Se v primeru oddaje Marcel res spoštujejo tovrstni standardi?

Žal smo zopet potonili v »dobre stare čase« enoumja in ene same »resnice«. To pa je daleč od objektivnosti in pluralnosti medija, ki ga moramo plačevati vsi državljani, ne glede na svoje svetovnonazorsko prepričanje. /.../« (B. O.)

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Glasbeni večer, 9. 9.: Skladba Vstajenje Primorske brez navedbe soavtorja

Gledalec **D. V.** se je pritožil, ker ob predvajanju pesmi Vstajenje Primorske v okviru jubilejnega koncerta ob 80-letnici Partizanskega pevskega zbora, 9. septembra ob 22. uri na TV SLO 2, ni bil naveden soavtor skladbe Fran Venturini:

»Sem vnuk skladatelja Frana Venturinija, ki je med drugim uglasbil pesem Mi smo ubežnik, kasneje preimenovana v Bazoviška. Včeraj zvečer sem poslušal na TV SLO 2 prenos koncerta PPZ ob njihovi osemdesetletnici obstoja. Kot zaključek so predvajali pesem Vstala Primorska. V najavi je bil naveden avtor skladbe Rado Simoniti in ostali, bil pa je izpuščen soavtor Fran Venturini. Že nekako osem let velja, da sta avtorja te kompozicije dva, in to Rado Simoniti in Fran Venturini, kajti udarni del te kompozicije je tisti, ko zbor zapoje "vstala Primorska ...," ki je del skladbe Bazoviška. Tedaj občinstvo vstane in tudi včeraj je bilo tako, ko so vsi v CD vstali s predsednico republike in aplavdirali. Kar nekaj let sem si prizadeval za priznanje soavtorstva Frana

Venturinija in to pravno tudi dosegel. Kot rečeno to velja nekako osem let. Sedaj pa se zgodi ob tako imenitnem dogodku ta šlamparija. Vstane predsednica republike, odgovorni pa nima toliko spoštovanja do avtorja tega dela kompozicije, da ga imenuje.

Spoštovana varuhinja, prosim, da raziščete, kako lahko pride do tega, saj ima ta najava vsekakor ime in priimek.«

V. d. urednika Uredništva glasbenih in baletnih oddaj TV Slovenija Daniel Celarec

Hvala za sporočilo in opozorilo, za nepopoln zapis avtorjev se vam opravičujemo. Popolnoma razumem vaše neprijetne občutke, ki ste jih doživeli ob ogledu posnetka koncerta, ko ste opazili nepopoln zapis avtorjev skladbe Vstajenje Primorske. Grafični opis skladbe bomo v kratkem dopolnili in nov, pravilen zapis dodali v oddajo, tako v spletni arhiv na spletni strani www.rtv slo.si, kot tudi za njeno ponovitev v prihodnje. Prav tako bomo o pravilnem zapisu avtorjev skladbe obvestili Partizanski pevski zbor, da prave avtorje skladbe Vstajenje Primorske v bodoče zapiše v koncertne liste svojih koncertov.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se vam, da ste se obrnili name s pripombo o manjkajočem zapisu soavtorja skladbe Vstajenje Primorske. Kot Primorka obe skladni zelo dobro poznam, tudi zgodovino vaših prizadevanj za točno navajanje obeh skladateljev.

Menim, da se je v. d. urednika zelo hitro in primerno odzval, pojasnil, da se je zgodila nenamerna in neljuba napaka, za katero se je tudi opravičil. Napovedal je tudi, da bodo za ogled koncerta v arhivu TV Slovenija grafični zapis dopolnili tako, da bo pravilen, o neljubi napaki pa obvestili tudi Partizanski pevski zbor.

Nikakor torej nihče od pristojnih za izvedbo koncerta ni nalašč izpustil soavtorja Frana Venturinija. Glede na to, da je soavtorstvo skladbe Vstajenje Primorske v veljavi zadnjih osem let, se kaj hitro lahko pripeti, da kdaj nehote izpade. Pomembno je, da bo RTV Slovenija storila vse, da bo v prihodnje zapišan. Sčasoma bo tako možnosti za napako vse manj. K temu ste z opozorilom prispevali tudi vi, zato se vam iskreno zahvaljujem.

Pohvale

Snovalcem in ustvarjalcem otroškega programa ter dokumentarni seriji Ustvarjeni za preživetje

»Predvidevam, da se na vas gledalci in poslušalci obračajo predvsem v primeru kritik in pritožb, jaz pa bi želela samo izraziti pohvalo snovalcem in ustvarjalcem otroškega programa RTV SLO. Zelo smo zadovoljni z vsebinami, ki so na voljo otroški publiki. Namreč, gre za kakovostne in poučne vsebine, ki so v poplavi komercialnih vsebin danes redkost in dragocenost. Posebej bi izpostavila serijo dokumentarnih oddaj z naslovom Ustvarjeni za preživetje, ki si jih 4-letni sin (in tudi ostali družinski člani :) neumorno ogleduje(mo) tudi na portalu RTV 365 in Živ Žav. Navdušeni smo, da v program uvrščate tudi dokumentarne serije, primerne za otroke, in da so te sinhronizirane v slovenščino, s čimer so zanimive tudi mlajši (predšolski) publiki. Upamo, da bodo tovrstne sinhronizirane vsebine na voljo otrokom tudi v prihodnje. Nazadnje bi, v sicer splošni pohvali otroškemu programu, izpostavila morda še risanke, posnete po slikanicah Julie

Donaldson, ki so prav tako bile predvajane v sklopu otroškega programa. Res, da bi pri slednjih lahko rekli, da sodijo v kategorijo bolj popularnih in morda "komercialnih" vsebin, pa vendar tudi med temi izbirate kakovostne, ki si jih z veseljem ogledujemo vsi družinski člani.

Nadejamo se kakovostnega otroškega programa tudi v prihodnje in vam želimo uspešno delo še naprej.« (K. K. Ž. v imenu celotne družine)

Sinhronizirani dokumentarni seriji Ustvarjeni za preživetje

»Sem mama dveh otrok (4,5 let in 8 let) in resnično moram pohvaliti oddajo o živalih, ki ste jo predvajali nekje spomladi. Naslov pa je bil Ustvarjeni za preživetje (predvajala se je v okviru nedeljskega Živ-žav programa).

Zakaj je za nas ta dokumentarna oddaja tako posebna? Če pogledate razne druge dokumentarne oddaje (tudi te, ki so ustvarjene za otroke), so velikokrat negledljive. Prvič, ker imajo podnapise, ki jih majhni otroci ne zmorejo sploh ali tako hitro brati, velikokrat pa se slika prehitro menjava, vse kar nekam šviga, imajo neke glasne vložke, tako da na koncu ne vemo, kaj smo sploh gledali. Nato pa smo pogledali prvo oddajo Ustvarjeni za preživetje in bili enostavno navdušeni. Celotna oddaja je sinhronizirana, kar pomeni, da sta lahko otroka celo oddajo pogledala, ne da bi jima bilo treba brati. Oddaja je imela normalen tempo in vsi smo brez težav sledili vsebini - tudi najmlajši. Dejansko sva oddajo gledala tudi z možem, ker je prijetna (ni nekih bombastičnih zvokov, šviganja kamere, dodatnih pretiranih animacij).

Tako da res moram pohvaliti izbor serije, saj se nama je z možem zdelo, da takšnih oddaj sploh več ne delajo. Gre za edino dok. oddajo za otroke, ki smo jo (če smo jo zamudili) pogledali za nazaj.

Če vam povem, da starejši zna naštet kar nekaj nenavadnih posebnosti živali in da to z veseljem pripoveduje drugim, sem vam povedala največ. Npr. ob sinovem opisovanju, da mladiček koale zaužije neke vrste maminih iztrebkov, ker je evkaliptus, ki ga koale pretežno uživajo, za mladička še strupen, našemu sinu kar zasijejo oči, ko to pojasnjuje, drugi pa ga gledajo v nejeveri. Ampak on to pozna prav zaradi dokumentarca in na to vêdenje je ponosen. Takih dokumentarcev, pa še popolnoma sinhroniziranih, ni veliko.

To vam pišem ne le zaradi pohvale, ampak tudi v upanju, da bomo kmalu z otrokoma gledali enako ali podobno dokumentarno serijo :)« (D. C.)

Urednica Uredništva otroškega in mladinskega programa TV Slovenija Martina Peštaj

Vaše sporočilo nas je zelo razveselilo in nam dalo vzpodbudo pri nadaljnjem delu. Zagotovo bomo še iskali podobne tuje oddaje in jih odlično obdelali v slovenščino, te dni pa štartajo nove sezone naših rednih lastnih oddaj. Priporočamo vam oddajo Z kot Zofka, ki bo letos naše najmlajše gledalce popeljala na raziskovanje človeškega telesa.

Dokumentarno-izobraževalnemu filmu [Uporabimo les, 24. 9.](#), in oddaji [Panoptikum, 4. 9.](#)

»Pohvalil bi televizijski oddaji, ki sem si ju ogledal v zadnjem času:

1. Serija *Uporabimo les*,
2. *Panoptikum Nine Jerman o "bullšihu" in prekarstvu v kulturi.*

Take oddaje dajejo smisel nacionalni javni televiziji in opravičujejo obvezni prispevek zanjo.« (M. J.)

Oddaji Prvič

»Rada bi pohvalila oddajo Prvič, ki me je zelo navdušila. Iskrene čestitke Vam (op. a.: Urški Henigman, eni od dveh avtoric projekta), Neži Prah Seničar, gostom in ostali ekipi, predvsem pa mladim, ki ne samo, da odkrito govorijo o sebi, o svojih izkušnjah in pogledih, pač pa pokažejo tudi medsebojno spoštovanje in empatijo. Čestitam jim za pogum, hkrati pa upam, da njihova izkušnja ostaja pozitivna in da pozitivni komentarji prevladajo nad negativnimi.

Hvala, ker odpirate teme, o katerih se je včasih doma težko, nerodno pogovarjati, teme, o katerih se včasih doma ni pogovarjalo (vsaj pri nas ne), pa nam je zato še težje o tem govoriti z našimi otroki, teme, o katerih bi se morali vsi odprto pogovarjati.

Hvala, ker nam kažete, da le nismo tako zahojeni, neobzirni, odtujeni ..., kot je to včasih čutiti. Hvala Vam in ostali ekipi, ki ustvarjate krasen otroški in mladinski program. Le tako naprej :)« (N. V.)

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

»Koncert Magnifica na TV s femicidnim sporočilom«

Gledalka **M. Š. Z.** je opozorila na skladbo, ki opisuje nasilje nad ženskami, predvajana pa je bila v okviru [koncerta Magnifica](#), ki ga je TV Slovenija prenašala 31. avgusta:

»V soboto sem na nacionalni televiziji spremljala prenos Magnificovega koncerta. Na žalost in grozo je kljub številnim akcijam za ozaveščanje globalnega problema femicida in kljub katastrofalnim statistikam v Sloveniji, del njegovega programa še vedno skladba Ubiču te ja. Govori o patriarhalnem, mizoginem odnosu do ženske, ki si jo moški lasti, in grozi z ubojem, če ne bo izpolnila njegovih ljubezenskih pričakovanj.

Sprašujem se, kako je lahko to šlo skozi cenzuro pri organizatorjih prireditve in na MMC, in kaj nam koristijo vse akcije, če umetniki, ki so vzor in zgled mladih, v Magnificovem primeru pa širših množic, nonšalantno in brez moralnega premisleka pod umetniško krinko širijo femicidno doktrino? In to na javni televiziji, ki bi morala biti branik nenasilnih vrednot.

Kaj nam pomagajo vse akcije strokovnjakov in nevladnikov, ki se borijo za spoštljiv, enakovreden, nenasilen odnos med spoloma, če se lahko tak dogodek primeri in gre mimo brez novinarskega odziva (danes sem čakala, a ničesar podobnega nisem zasledila: ne kritike, ne javnega opravičila), da se je lahko pripetilo, da so celotne družine z malimi in večjimi otroki poslušale, da se žensko, ki ni izpolnila ljubezenskih pričakovanj, preprosto - ubije, in to pred očmi, ob naznanilu okolici, torej ob grožnji, pred katero si vsi zatiskajo oči! Torej točno tako, kot vemo, da izgleda spirala nasilja, ki se za toliko žensk fatalno konča.

Živimo v časih, kjer praktično dnevno beremo o nasilnih morilskih pohodih, v časih, ko se pred našimi očmi dogajajo hudodelstva. Ali ni to morda čas, ko nehamo dopuščati promocijo agresije ter postavimo neko družbeno mejo ter se je dosledno držimo, da ne dajemo dvojnih sporočil? In

kdo bo to delo opravil, če ne organizatorji predstav in dogodkov, uredniki, redakcije? Promocija in spodbujanje nasilja vsekakor ni nekaj, kar nas bo pripeljalo v lepše in mirnejše čase. Morda v opomin zakaj se v svetu dogaja, kar se, in v razmislek o etičnosti prenosov tovrstnih koncertnih programov. /.../

Podpisujem se kot ženska, ki je odraščala v obdobju razmaha seksizma 80h in 90h let, študirala v času feminističnega ozaveščanja o pomenu opolnomočenja žensk, ustvarjala družino v upanju na boljšo prihodnost naših deklic in dečkov ter kot strokovnjakinja, ki dnevno dela z ljudmi, ki so žrtve nasilnih dejanj s strani staršev in okolice, nekateri tudi posledično potencialni storilci, saj so ideje prevzeli od generacij, ki so verjele in živele točno te stereotipe in prepričanja. Podpisujem se v upanju, da postanemo občutljivejši in da te vzorce kot družba spremenimo, ob tem pa vas lepo pozdravljam v veri, da kot varuh-inja tudi vi delite podobna stališča in mnenja!

Priloga: <https://lyric.si/stran/lyrics/avtor/magnifico/pesem/ubit-cu-te-ja/>«

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Mario Galunič in urednik uredništva Razvedrilnih in glasbenih oddaj Tomaža Kregarja

Koncert smo predvajali v neposrednem prenosu, zato ni bil deležen nobenega posega v postprodukciji.

Najprej priznanje: nihče v uredništvu ni bil pozoren na to skladbo, enostavno velik del našega dela z renomiranimi glasbeniki temelji na zaupanju, drugače ne gre. Prepričani smo, da je skladba v preteklosti že bila izvedena, tudi v programih naše televizije, nismo zasledili polemike, ki bi jo skladba sprožala, čeprav je jasno, da 'težava' ni nova in ni prvič izpostavljena. Obžalujemo, da na to nismo bili pozorni, odslej gotovo bomo.

Brez dvoma si besedilo skladbe zasluži pozornost, morda razlago ali kontekst. Koncert te priložnosti ni ponudil, zato bomo o tem v uredništvu spregovorili, kako ravnati v prihodnje. Prebrati vsa besedila, jih razložiti, interpretirati, dopolniti z razlago? Ni lahka naloga.

Skladba Ubiću te ja je sicer del filmske glasbe filma Stereotip iz leta 1997, katerega koproducent je bila tudi RTV Slovenija. Gre za črno-komično dramo, v kateri glavna junakinja ubije svojega partnerja in v zaporu o tem napiše knjigo. Film spregovori ravno o podobnih nesprejemljivih družbenih pojavih, kot jih v svojem odzivu omenja gledalka, zato je besedilo pesmi in njegovo sporočilnost morda potrebno interpretirati tudi v kontekstu vsebine filma, za katerega je pesem nastala. Nedavni Magnificov koncert je bil posvečen 30-letnici glasbenikovega delovanja in je vključeval pregled celotnega avtorjevega opusa treh desetletji, zato je bila na repertoarju tudi ta skladba. Bi bilo pa zagotovo na mestu avtorjevo opozorilo na ozadje in kontekst te pesmi pred njenim izvajanjem ter morebiti aktualizacija te problematike glede na občutljivost problematike nasilja nad ženskami, ki ga odločno in kategorično obsojamo in verjamemo, da bi bil tak tudi odgovor avtorja pesmi.

Ko je bil Magnifico pred leti opozorjen na opis nasilja nad ženskami v skladbi Ubiću te ja, je bil njegov zgovoren odgovor tak:

»V pesmi Ubiću te v bistvu požete o ljubezni. O naklonjenosti, ki gre čez rob.

To, kar mi počnemo na Balkanu. Saj zato so takšne vojne pri nas. Ker smo emotivno nestabilni, ne ločimo med ljubi in sovraži. Tanka je linija vmes. Bolj, kot si zaljubljen, bolj boš užaljen, ko se bo ljubezen umaknila ali jo boš izgubil. Nimamo normalnih vojn. Imeli smo državljansko vojno.

Ljudje so bili v sorodnih zvezah, kumovi, to je najbolj tragično. Američani se bojujejo po ekonomski logiki, če se jim splača iti nekam nekoga napast. Izračunajo, ali bodo od tega kaj imeli. Tukaj pa gre na patos. Ni vojne, dokler brat ne ubije brata, velja na tem delu sveta.« Naj ostane pri tem. V uredništvu smo vzeli pismo gledalke resno in se opravičujemo za vse, kar je bilo 'izgubljeno s prevodom', v prihodnje se to ne bo ponovilo. Hvala za dragocen odziv.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Odgovorni urednik in urednik sta pojasnila, »kako je to šlo skozi cenzuro«, podrobno sta opisala tudi kontekst nastanka in prvega predvajanja skladbe ter dodala pojasnilo avtorja na podoben očitek, kot je vaš. Dodala sta tudi opravičilo in obžalovanje, da na pesem niso bili pozorni ter izrazila hvaležnost za vaše opozorilo, zaradi katerega bodo v prihodnje na ta in podobne primere pozornejši. Vaš dopis je torej v uredništvu naletel na ustrezno samorefleksijo in na odziv, ki kaže na zavedanje o škodljivosti stereotipov in prepričan, ki ogrožajo temeljne človeške vrednote. Tudi varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija se vam zahvaljujem za poslano opozorilo in razmislek. Prepričana sem, da bo vaš zapis spodbudil mnogo bralcev k razmišljanju o tem, da mora tudi umetniško ustvarjanje slediti temeljnim etičnim načelom. Nasilje nad ženskami, tudi takšno, ki se konča s smrtjo žensk, je žal pogosto prav v partnerskih odnosih. Zato je vsekakor naloga vseh, tudi umetnikov, da se izogibajo neprimerni in nekontekstualizirani agresiji v svojih delih in da svoje ustvarjanje, tudi razvedrilne narave, usmerjajo v strpno reševanje konfliktov, dialog in pozitivne vrednote. Naloga javne RTV Slovenija pa je, da je pri predvajanju teh vsebin na to zelo pozorna.

IV. ŠPORTNI PROGRAM

»Ali ni pravilo, da morajo biti reprezentančne tekme na voljo vsem gledalcem?«

Dva gledalca sta se pritožila, ker si na Televiziji Slovenija nista mogla ogledati tekem lige narodov v nogometu:

»Stara zgodba se ponavlja. Ponovno prenaša tekme nogometne reprezentance Slovenije samo Šport TV z omejeno dostopnostjo. Ali ni pravilo, da morajo biti reprezentančne tekme na voljo vsem gledalcem, glede na to, da stroške državne reprezentance pokrivamo vsi davkoplačevalci? Lahko prosim posredujete, ali pa meni svetujete, kam naj se pritožim?« (A. G.)

»/.../ Vseh zadnjih nogometnih tekem reprezentance Slovenije si nisem mogel ogledati. To vprašanje sem zastavil, in kakor je praksa Vaših novinarjev, ostajam brez odgovora. Drugi mi na široko pišejo o visokih finančnih stroških, ki stanejo prenose tekem. Toda to ni razlog, ker določeni ljudje so to tekmo gledali, in moj vnuk mi je povedal, da je to potrebno operaterju plačati, in ne vem, zakaj mi Vaši ljudje to nočejo napisati.« (P. S.)

Odgovorni urednik Športnega programa TV Slovenija Gregor Peternel

Gre za tekme Lige narodov v nogometu. Tega tekmovanja ni na seznamu pomembnih dogodkov za prenos, saj ga tedaj, ko se je pripravljajal še vedno aktualni seznam, še ni bilo.

DODATNO POJASNILO VARUHNJE Z MNENJEM

Seznam pomembnih dogodkov za prenos je s sklepom, ki je objavljen [tukaj](#), sprejela Vlada RS septembra 2022, v priponki ima seznam, na katerem glede nogometa piše, da vključuje tekme:

- svetovno in evropsko prvenstvo – vse tekme slovenske reprezentance (oziroma deset tekem po izboru, če Slovenija ne sodeluje), otvoritvena tekma, polfinale, tekma za tretje mesto ter finale
- kvalifikacijske tekme slovenske reprezentance za vsa prvenstva
- finale pokala

Ta seznam dopolnjuje Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki določa, da izdajatelj televizijskega programa ne sme na podlagi pridobljenih izključnih pravic prenašati posameznega dogodka, ki je pomemben za javnost v Sloveniji ali drugi članici EU na način, zaradi katerega bi bilo pomembnemu delu gledalcev na tem območju onemogočeno spremljanje tega dogodka na neplačljivem televizijskem programu.

Pomembnejše športne dogodke lahko tako prenaša RTV Slovenija ali druga televizijska hiša, če ima možnost program spremljati vsaj 75 odstotkov prebivalcev Slovenije. Kateri so ti dogodki, določa ta seznam.

Pravice za vse tekme, ki niso na tem seznamu, lahko TV-hiše kupujejo na trgu, kjer so se cene v zadnjih 20 letih več kot podeseterile, javne RTV-hiše in EBU pa niso več konkurenčne. Če vas zanima glede tega še kaj podrobnosti, je zanimivo branje [magistrsko delo](#) (iz leta 2017).

Lahko se pritožite (vprašate) na AKOS, Agencijo za komunikacijska omrežja in storitve, ki je nadzorni organ za Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah.

Varuhinja sem na te težave od leta 2022 večkrat javno opozorila, saj menim – kot ste opozorili že sami, da bi morali imeti vsi brezplačen dostop do vseh tekem vseh državnih reprezentanc/tov, saj kot davkoplačevalci plačujemo šport, obvezno plačujemo RTV-prispevek, večinoma tudi enega od operaterjev.

Ker te lige ni na seznamu, menim, da bi morala vlada ta seznam osvežiti vsakič, ko se na trgu pojavi nekaj, kar bi moralo biti na tem seznamu. Glede tega pa se lahko obrnete na vlado ali na Svet za radiodifuzijo.

V. TV KOPER

Pobuda: prispevek o najlepšem glasu Argentine

Gledalka **B. P.** je posredovala pobudo, da bi na TV Koper - Capodistria pripravili prispevek o slovenskem rojaku, opernem pevcu Luki Debevcu Mayerju, ki prihaja iz Argentine:

»Imam predlog, če se vam bo zdel zanimiv. Iz Argentine že več let prihaja slovenski rojak, operni pevec Luka Debevec Mayer, ki nastopa tudi po Sloveniji. 15. septembra letos ob 19.30 ima nastop v Pokrajinskem muzeju Koper, mogoče bi ga lahko posneli ali naredili prispevek o njem? Če boste pogledali njegovo kariero, boste videli, da je v tujini zelo priznan in bi si zaslužil, da ga prizna tudi slovenska RTV. Štirikrat je bil izbran za najlepši glas Argentine, že to pove zelo veliko.«

Novinarka in urednica v Regionalnem TV-programu RTV-centra Koper – Capodistria Nataša Mihelič

Z odgovorno urednico se najlepše zahvaljujeva za priporočilo dogodka. Vsekakor bomo operni večer pokrili za oddajo Rojaki. Kako poetično ... najlepši glas Argentine!

ODGOVOR VARUHINJE

Vaša pobuda, ki sem jo brez vaših osebnih podatkov posredovala uredništvu TV Koper, je očitno padla na plodna tla.

VI. SPLOŠNO

Zakaj je 5. 9. odpadla ponovitev oddaje Panoptikum?

Varuhinja je prejela 8 pritožb gledalk in gledalcev, ker 5. septembra ni bilo na sporedu predvidene ponovitve oddaje [Panoptikum](#), ki je bila premierno predvajana 4. septembra. Navajamo odzive:

»Na vas se obračam, ker tokrat prvič na televizijskem sporedu ni bilo ponovitve studijske kulturne oddaje Panoptikum. Tema so bili umetniški poklici in stranska dela, ki jih morajo umetniki za preživetje opravljati, ponovitve pa si nisem mogel ogledati. Če bi bila oddaja na sporedu ob primernejšem terminu in ne šele ob 23h, ko ljudje že spimo, me eliminiranje ponovitve ne bi motilo. Tako pa me zelo moti, saj menim, da gre za podcenjujoč odnos TV SLO do gledalcev, ki nas ta oddaja pritegne, pa si niti ponovitve ob primernem predvajalnem času nimamo priložnosti ogledati.« (N. B.)

»Dovolite, da ostro protestiram proti omalovaževanju, ki ga je pokazalo vodstvo TV-ja, ko na ponovitveni program v četrtek, 5. septembra, ni uvrstilo kritične kulturne oddaje Panoptikum. Oddaja je bila na programu v sredo, 4. septembra, ob skrajno neprimernem času. Ponovitev ob primernejših urah je dobrodošla za mnoge, ki nam je premierno predvajanje v programskem času med 23. in 24. uro prepozno. Za oddajo, ki opozarja na anomalije v našem kulturnem prostoru in nakazuje rešitve, žal pristojni tokrat niso našli termina za ponovitev.« (J. J.)

»Razočarana ugotavljam, da popoldanske ponovitve septembrske oddaje Panoptikum tokrat ni bilo na TV-sporedu. Oddaja je bila na prvem programu v sredo, 4. septembra, ob 23h. Ker je ura predvajanja (med 23h in 24h) zelo pozna, je ponovitev dobrodošla za mnoge, ki imamo že zgodaj zjutraj službene obveznosti, a želimo kljub temu spremljati to oddajo, saj oddaj tega tipa komercialne televizije ne pripravljajo. Zanima me, zakaj ni bilo ponovitvenega termina in ali jih v bodoče lahko pričakujemo?« (P. M.)

»Tokrat na četrtekovem sporedu ni bilo ponovitve kulturne oddaje Panoptikum. Zakaj ste se tako odločili? Sem upokojena gledalka in si oddajo skoraj vedno ogledam v ponovitvi, ker se mi zdi sredino večerno predvajanje prepozno.« (Z. G.)

»Zanima me, ali bo na sporedu ponovitev pogovorne oddaje Panoptikum. Imam staro televizijo, mojim letom primerno, in oddaje ne morem gledati za nazaj, večerna ura pa mi je pozna. Upam, da je ne mislite ukiniti, saj ste edina televizija, na kateri lahko gledam kvalitetne dokumentarce in kulturne oddaje.« (M. M. R.)

»5. 9. smo na televizijskem programu pogrešali ponovitev oddaje Panoptikum o umetniških poklicih. Če ponovitev te oddaje jeseni več ne bo, je to velika škoda, če ste na TV SLO tokrat ponovitev pozabili uvrstiti, pa tudi.« (N. M.)

»Na televizijskem sporedu minuli četrtek nisem našel ponovitve pogovorne studijske oddaje Panoptikum, ki je bila doslej vedno na programu. Prosim, če mi lahko pojasnite, zakaj.« (P. G.)

»Zakaj niste predvajali ponovitve pogovorne oddaje Panoptikum? Tematika o problemu umetniških poklicev in samozaposlenih bi morala biti večkrat na sporedu.« (A. P.)

Pomočnik direktorice TV Slovenija za programske zadeve Rok Smolej

V četrtek, 5. septembra, je na TV SLO 2 izpadla ponovitev oddaje Panoptikum zaradi triurnega prenosa Paraolimpijskih iger iz Pariza, prenašali smo paralokostrelstvo, mešane ekipe. Nadomestni termin ponovitve je četrtek, 12. september, ob 17.55 na TV SLO 2. Gledalcem se opravičujemo in zahvaljujemo za razumevanje.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Iz odgovora je razvidno, da bo ponovitev oddaje 12. septembra. Podrobno je pojasnjen tudi razlog, zakaj ponovitve ni bilo v običajnem terminu. Šlo je za enkratno spremembo, prihodnje oddaje bodo imele običajne ponovitve.

Vesela sem, da spremljate to kakovostno oddajo, kakršnih komercialne televizije ne pripravljajo. Prav takšne oddaje so pomembna vsebina javne RTV. Termin predvajanja je res pozen, na to sem kot varuhinja že nekajkrat opozorila. Vodstvo TV Slovenija je odgovorilo, da poskušajo sestaviti spored tako, da so v najbolj gledanih terminih na sporedu vsebine, ki zanimajo zelo širok krog občinstva. Oddaja Panoptikum ni take vrste, zato jo je težje umestiti v zgodnejši termin. Je pa prav zaradi tega ponovitev čez dan še kako dobrodošla. Tokrat je ponovitev žal (a izjemoma) premaknjena za en teden.

Če imate dostop do spleta, pa si jo že sedaj lahko ogledate v arhivu tukaj: <https://www.rtv slo.si/tv/oddaja/131075338>.

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Mnenje o rubriki Na današnji dan

»Pogosto poslušam na Radiu Slovenija 1 oddajo Na današnji dan. Zelo mi je všeč. Veliko stvari izvem in s tem si širim obzorje. Moti pa me, ko npr. govorijo o neki osebi, ime in priimek povedo

na začetku ter za kaj je zaslužen oz. kaj je delal in šele na koncu ponovijo ime in priimek (se je rodil na današnji dan). Tak primer je bil danes (op. a.: 22. 9. 2024) o gospodu Zorku. Sem šele na sredini prisluhnila, saj sem začetni stavek preslišala. Dobrodošlo bi bilo, če bi se ime in priimek osebe ponovilo nekje v sredini pripovedi. Se da to urediti?» (J.)

Odzivno poročilo uredništva Prvega programa Radia Slovenija

Poslušalec je avgusta poslal pritožbo o spregledu dnevu spomina na žrtve totalitarnih režimov v oddaji Dogodki in odmevi, 24. avgusta. Varuhinja je presodila, da je bilo neporočanje o dogodku v osrednjih informativnih oddajah odmik od spoštovanja Zakona o RTV Slovenija in Programskih standardov RTV Slovenija, zato je uredništvu Prvega priporočila razpravo o urejanju dnevnoinformativnih oddaj. Odziv poslušalca, odgovor odgovornega urednika in odgovor varuhinje z mnenjem in priporočilom so objavljeni v [mesečnem poročilu za avgust](#) (str. 29-30).

ODZIVNO POROČILO odgovornega urednika Radia Prvi Danijela Posleka na priporočilo varuhinje

Glede na vaše priporočilo sporočam, da smo se v informativnem programu pogovorili o vaših zaključkih in o priporočilu. Zagotavljanje celovitih informacij je bilo in bo v ospredju našega dela tudi v prihodnje. Zato so pogovori o novinarskih standardih, pa tudi o pričakovanih javnosti, del uredniških sestankov informativnega programa, za katerega verjamemo, da mora s poročili, novicami in osrednjimi informativnimi oddajami zajeti celoten spekter dnevnega dogajanja doma in po svetu.

Včasih se pričakovanja javnosti in naša profesionalna presoja morda razlikujejo, bomo pa tovrstnim razmislekom, kot ga je zapisal poslušalec, namenili posebno pozornost.

II. RADIO KOPER

»Skoraj vsak dan se na Radiu Koper vrti preveč Italijanske glasbe«

Poslušalka F. Š. se je obrnila na varuhinjo s pripombo glede predvajane italijanske glasbe na Radiu Koper:

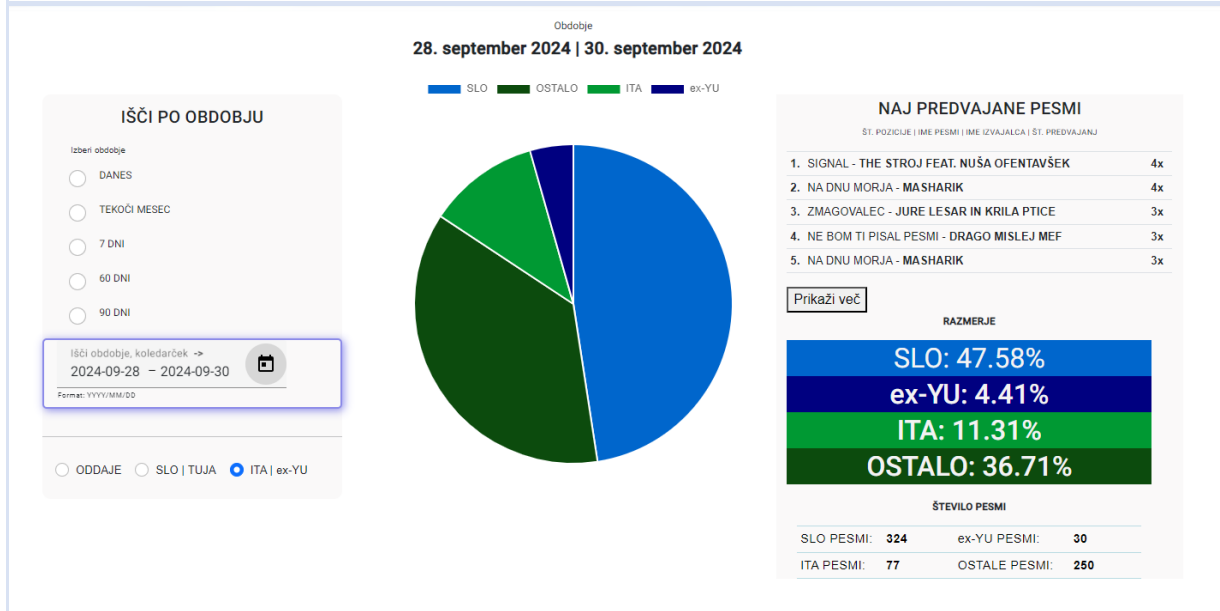
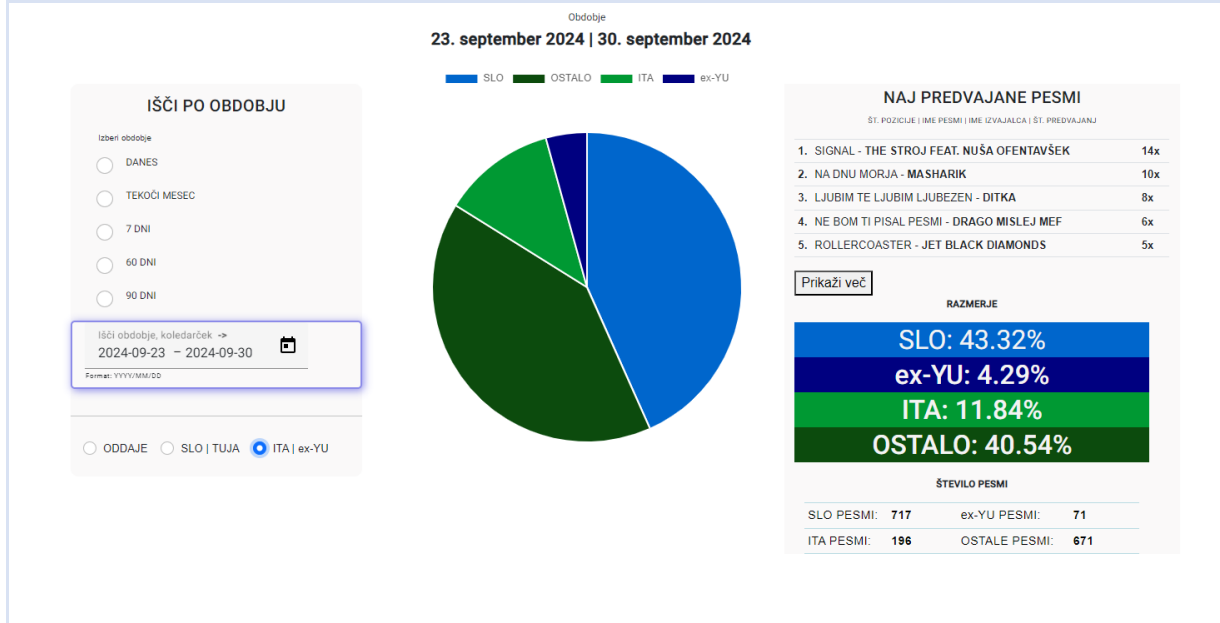
»Skoraj vsak dan se na Radiu Koper vrti preveč Italijanske glasbe. Malo preglejte spored.«

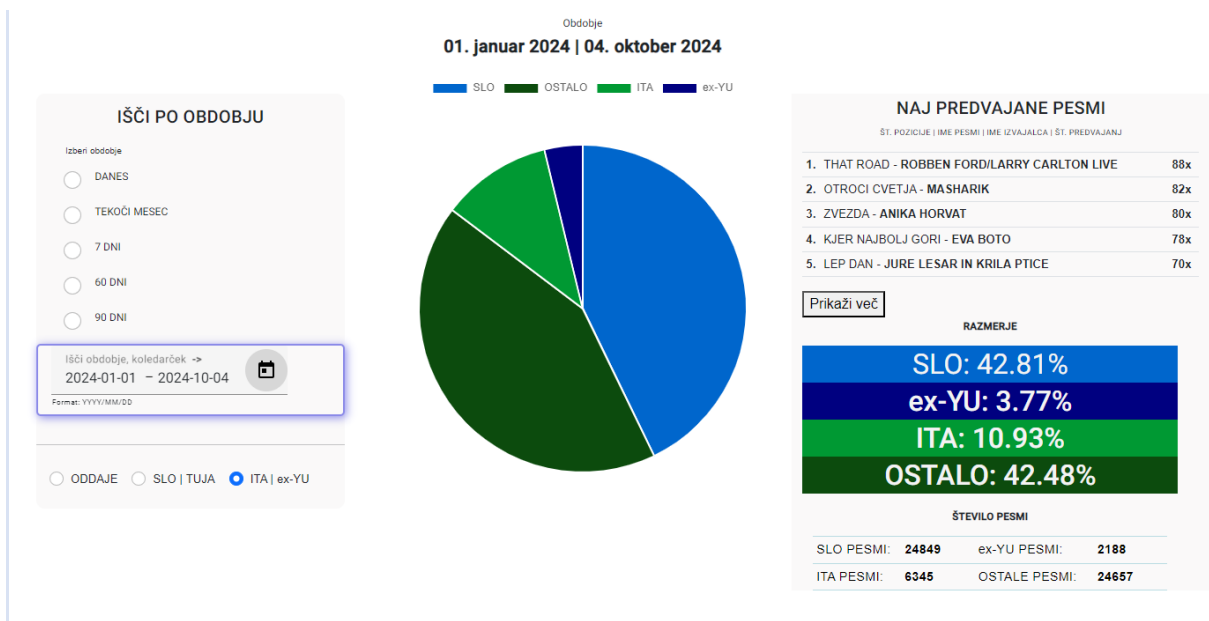
Odgovorni urednik Radia Koper v Regionalnem RTV-centru Koper – Capodistria Janko Petrovec

Rade volje odgovorim na pripombo poslušalke.

Radio Koper pri svoji glasbeni podobi upošteva vse zahteve glede deleža predvajane slovenske glasbe. Še več: zaradi priljubljenosti številnih izvajalcev je ta delež višji od zahtevanega. Pri izboru tujih izvajalcev, ki predstavljajo dobro polovico vse predvajane glasbe, pa naš program posebno pozornost namenja obema sosednjima prostoroma – tako italijanskemu kot hrvaškemu (pri čemer pa hrvaško glasbo statistično obravnavamo kumulativno z glasbo iz ostalih nekdanjih jugoslovanskih republik).

Spodaj vam navajam grafe z izpisom predvajane glasbe v zadnjem tednu septembra, v zadnjih treh dneh septembra in od začetka leta do danes (4. oktobra). Videli boste, da se delež italijanske glasbe vrti okoli 11 odstotkov vsega programskega časa, namenjenega glasbi. Resnici na ljubo moram pripisati, da sistem »ne polovi« vse predvajane italijanske glasbe, ker izbor najnovejših hitov vodimo v predvajalnem sistemu posebej; toda v tem izboru so tudi hiti v drugih jezikih, tako da so dejanska razmerja med predvajano slovensko, italijansko, ex-yu in »drugo« glasbo podobna podatkom, ki jih vidite v grafih.

Povsem mogoče je, da je bilo v nekem konkretnem programskem pasu na sporedu nekaj več italijanskih popevk, kar je morda zmotilo poslušalko.

Dodajam pa, da si želimo delež predvajane italijanske glasbe v povprečju povečati – ne na račun slovenske, ampak na račun drugih jezikov, zlasti angleščine. Naš cilj je, da bi se delež italijanske glasbe vrtel okoli 15 % vse predvajane glasbe.

Upam, da sem s tem odgovoril poslušalki.

📖 DODATNO POJASNILO VARUHINJE

Varuhinja odgovoru odgovornega urednika dodajam, da lahko seznam predvajane glasbe sproti spremljate na Glasbenem SOS Radia Koper, ki je dostopen [tukaj](#). Na tej strani si v [zavihku](#) lahko ogledate tudi seznam predvajanih skladb za pretekla leta. Odgovorni urednik je zapisal, da Radio Koper upošteva vse zahteve glede deleža predvajane slovenske glasbe. Te zahteve določa [Zakon o medijih](#) v 86. členu, kjer med drugim piše:

»Delež slovenske glasbe v radijskih in televizijskih programih

(1) Najmanj 20 odstotkov vse dnevno predvajane glasbe vsakega radijskega in televizijskega programa mora biti slovenska glasba oziroma glasbena produkcija slovenskih ustvarjalcev in poustvarjalcev.

(2) Delež vse dnevno predvajane glasbe iz prejšnjega odstavka znaša najmanj 40 odstotkov, ko gre za vsak posamezni program Radiotelevizije Slovenija. Delež vse dnevno predvajane glasbe znaša najmanj 25 odstotkov, ko gre za radijske in televizijske programe posebnega pomena.«

Delež slovenske glasbe na Radiu Koper mora torej dosežati najmanj 40 odstotkov vse predvajane glasbe. Kot je razvidno iz zgornjih grafov, je v prvih devetih mesecih leta 2024 Radio Koper to zakonsko zahtevo nekoliko presejal, saj je predvajal 42,8 odstotka slovenske glasbe, v zadnjem tednu septembra 2024 pa 43,3 odstotka. Delež italijanske glasbe je v prvih devetih mesecih znašal 10,9 odstotka, v zadnjem tednu septembra pa 11,8 odstotka.

Ali je delež slovenske glasbe premajhen in delež italijanske (in druge tuje) glasbe prevelik, je primerno vsaj občasno preveriti tudi s širšo družbeno razpravo. Seznam najbolj priljubljenih

skladb ob vseh treh prikazih kaže, da so med poslušalkami in poslušalci najbolj priljubljene slovenske skladbe. Tudi odzivi občinstva, ki jih kot varuhinja prejemam glede glasbe, predvajane na Prvem programu Radia Slovenija, kažejo predvsem želje po še večjem deležu slovenske glasbe.

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

»Spet o fotografijah, o inflaciji nepodpisanih fotografij, tudi ene podtaknjene«

Bralec **B. P.** je ponovno opozoril na nepodpisane agencijske fotografije in na "neustrezen" izbor fotografij, objavljenih v [članku](#) na spletni strani rtvlo.si. Povzemamo njegova odziva:

Prvi odziv:

»Spet gre za fotografije, tokrat v [članku o predvolilnem soočenju Harris - Trump](#). Kot že mnogokrat doslej je članek, ki povzema sinočno debato, opremljen z veliko (12) agencijskimi fotografijami, katerih velika večina je nepodpisanih. Sprašujem se, čemu služijo, kaj naj prikažejo ali povedo slovenskim plačnikom prispevka za javno RTVS? Na primer, kar tri fotografije neznane svetlolaske v rdeči obleki?! Dve fotografiji istega prostora s hrbti in temeni privržencev dvojca Trump-Vance, ki se razlikujeta le po izbrani goriščni razdalji objektiv?! Samo privrženci kandidatov Trump-Vance?! Fotografija Roberta Kennedyja ml. z bradatim možem, ki je sicer zelo podoben kandidatu Vancu, a je očitno novinar DW (Deutsche Welle?). Dvorane z novinarji/kami, influencerji/kami - kolikokrat so bila poročila o tekmovanjih na nedavnih olimpijskih igrah opremljena s fotografijami novinarskega središča?

Krona tega izbora je zadnja fotografija moškega pred izložbo knjigarne s portretoma predsedniških kandidatov izpred 24 let. Kaj ima ta fotografija s sinočnim soočenjem? Prav nič! Je arhivska in v danem kontekstu, brez ustreznega podpisa absolutno zavajajoča, pravzaprav lažna, čisti in goli fake news. [EPA jo ponuja z naslednjim opisom:](#)

*ZUR100 - 20001101 - ZURICH, SWITZERLAND: A passer-by looks at the **display of a bookshop in Zurich** featuring books on former American presidents, portraits of presidential candidates, George W. Bush (l) and Al Gore (r), and stars and stripes, **on Wednesday November 1, 2000**. The successor of Bill Clinton will be elected on November 7. EPA PHOTO KEYSTONE/STEFFEN SCHMIDT*

Imate o tej /.../ kakšno stališče? Boste kaj ukrenili? Bo kaj ukrenila odgovorna urednica MMC? /.../«

Drugi odziv:

»Obveščam vas, da je bil članek o debati predsedniških kandidatov popravljen malo po poldnevu. Kaj je spremenjeno in kako?

1. Izginila je /.../ "fake news" fotografija izložbe knjigarne v Zürichu novembra 2000. Brez pojasnila, kot da je nikdar ni bilo.

2. Izginila je ena od treh fotografij skrivnostne ženske v rdeči obleki, dve pa sta ostali, a imata zdaj podpis: "Lara Trump Foto: Reuters". Kaj pod člankom o predvolilni debati Kamale Harris in Donalda Trumpa počneta dve fotografiji Lare Trump, ki v članku sploh ni omenjena, je morda jasno nekemu v uredništvu MMC, bralstvu pa nikakor ne more biti.

3. Še vedno sta tam dve različno kadirani, a v bistvu enaki fotografiji hrbtov in temen pristašev para Trump-Vance. Nepodpisani! Zakaj? Da se nam prizor bolj vtisne v spomin? Reuters je takšno fotografijo opremil s podpisom: "Members of the Escondido Republican Women watch the debate from their headquarters in Escondido, California." Nepodpisana bralstvo navaja na domnevo, da gre za prizor s samega prizorišča debate, pozorne bralce pa na ugibanje, ali je možno, da je bil v Filadelfiji po 21. uri, ko naj bi se začela debata, še dan. Menite, da slovenski plačniki prispevka za RTVS nimamo pravice (iz)vedeti tega?

4. Fotografija Roberta F. Kennedyja Jr. je zdaj podpisana takole: "Robert F. Kennedy (levo) in novinar Deutsche Welle Foto: Reuters". /.../

Zaskrbljujoče je, da je tisti, ki je dodajal podpise, očitno iz moje pripombe v oklepaju in z vprašanjem, brez pomislekov pobral trditev, da gre za novinarka Deutsche Welle. Če ta oseba pač ne pozna logotipa DW, bi pa že lahko vsaj okvirno poznala obseg delovanja te nemške državne medijske hiše. Prav zaradi namena in obsega DW je skoraj neverjetno, da bi šlo na fotografiji za novinarka in mikrofon Deutsche Welle. Ob Kennedyju na omenjeni fotografiji dejansko stoji [Cabot Phillips](#), novinar ameriškega desničarskega medija [The Daily Wire](#), čigar logotip je jasno viden na mikrofonu.

5. Zakaj so med fotografijami, ki ne prikazujejo enega ali obeh udeležencev debate in dvorane za novinarje ali opazovalce, izključno republikanci in njihovi pristaši - skupno pet fotografij? Nobene fotografije demokrata ni videti ali njihove skupine. To je videti nezaslišano pristransko, ne glede na to, ali gre za malomarnost ali za prikrit motiv. Za primerjavo pogledjte Reutersov izbor [22 fotografij o tem debatnem večeru](#).

Takšno je stanje v uredništvu MMC! Kljub mojemu dolgotrajnemu laježu, kljub zagotovilu odgovorne urednice, da je ukrepala. Očitno nič ne zaleže.«

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Hvala za vaše pripombe in vprašanja, se bom posvetila iskanju odgovorov nanje.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM IN PRIPOROČILOM

Vaš drugi dopis je nadaljevanje prvega, v katerem ste opozorili na kopico neprimernih fotografij. Očitno so bile res neprimerne, saj jih sedaj ni več. Sedaj je v galeriji samo še 6 fotografij in so večinoma primerne. Uvodna prikazuje oba kandidata, kar je vsebinsko v redu, je pa tehnično za uvodno fotografijo zelo slab izbor. Boljša za uvodno fotografijo bi bila fotografija št. 5. Sledita približno podobni fotografiji kandidatke in kandidata, kar je v redu. Sledi fotografija R. F. Kennedyja v pogovoru »z enim od številnih novinarjev«. Podpis pod to fotografijo je očitno pravi šele v tretji različici, je pa ta fotografija nepotrebna, predvsem pa neprimerna kot 4. v nizu fotografij. Primerna bi bila šele kot 7., 8. ali nadaljnja fotografija – a tudi to samo v primeru, ko bi imeli še kakšno fotografijo znanih udeležencev razprave. Pri fotografijah s predvolilnih

soočenj mora biti tudi izbor fotografij poudarjeno nepristranski oziroma uravnotežen tako, da iz fotografij ni razbrati nikakršnega nasprotovanja eni strani in zagovarjanja druge strani.

Peta fotografija, z obema kandidatoma, je primerna, šesta je na tem mestu tudi primerna, da prikaže vzdušje med novinarji v dvorani.

Ostale je uredništvo očitno umaknilo. Vaše pripombe so padle na plodna tla, vendar bi morala biti takšna galerija fotografij s primernimi podpisi objavljena že ob prvi objavi besedila.

Uredništvo bom pozvala, da je pri izbiri in podpisovanju fotografij bolj pozorno.

Odgovorna urednica Uredništva za nove medije Ksenja Tratnik

Galerija je bila narejena ob 5.00, in novinarka je uporabila fotografije, ki so bile takrat že objavljene. Se strinjam, da bi jih morali kasneje dopolniti.

Odzivno poročilo Uredništva za nove medije

Varuhinja je v [mesečnem poročilu za avgust](#) (na str. 40-41) zaradi ugotovljenih kršitev Zakona o RTV Sloveniji, Programskih standardov RTV Slovenija in Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija v primeru objave članka *Volitve v Venezueli - res oporečne ali izid zgolj ne ustreza ZDA?* Uredništvu za nove medije priporočila razpravo z avtorico o doslednem spoštovanju navedenih členov in točk in razpravo z dnevnimi uredniki in zunanjepolitično redakcijo o spoštovanju poklicnih meril, programskih standardov in Zakona o RTV Slovenija.

ODZIVNO POROČILO odgovorne urednice Uredništva za nove medije Ksenje Tratnik na priporočili varuhinje

V skladu s priporočili varuhinje smo v uredništvu MMC-ja opravili pogovor z avtorico članka, razpravo z dnevnimi uredniki in zunanjepolitično redakcijo. Spoštovanje poklicnih meril in načel novinarske etike je osnova novinarskega dela, kolegica je bila pozvana k doslednemu spoštovanju, vsi novinarji in uredniki pa pozvani k ponovni osvežitvi branja omenjenih pravil.

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Varuhinja je prejela 14 odzivov uporabnikov glede komentiranja na spletni strani rtvslo.si. Večinoma so spraševali, zakaj so bili njihovi komentarji odstranjeni in izražali nestrinjanje zaradi umika komentarjev. Dva uporabnika sta opozorila na neprimerne komentarje drugih uporabnikov. Varuhinja je odgovorila, da lahko vsak komentar, ki ne ustreza pravilom (je žaljiv, izven teme ipd.), uporabnik prijavi s klikom na »prijavi neprimerno vsebino«. Dodala je še, da je najpogostejši razlog za umik komentarjev, da se ti ne nanašajo na vsebino.

III. STORITVE

Kje na RTV 365 je dostopen Dnevnik Slovencev v Italiji?

Gledalka **B. P.** se je obrnila na varuhinjo z vprašanjem, kje na spletnem portalu RTV 365 lahko najde informativno oddajo Dnevnik Slovencev v Italiji:

»Že večkrat sem si želela na 365 pogledati Dnevnik Slovencev v Italiji, ki je sicer na TV-programu sredi noči, a ga na 365 nikjer ne najdem. Bi mi prosim sporočili, kje najdem te oddaje razen na rednem programu?«

Direktorica digitalnih vsebin RTV Slovenija **Kaja Jakopič**

Oddaje so dostopne v arhivu: <https://365.rtvlo.si/oddaja/dnevnik-slovencev-v-italiji/173250618>, tudi geoblokirane niso.

ODGOVOR VARUHINJE

Vsekakor me zelo veseli, da vas zanimajo vsebine o Slovencih v Italiji, ki jih pripravljajo oni sami, TV Slovenija pa omogoča njihovo predvajanje. Dnevnik Slovencev v Italiji je res na sporedu TV Slovenija okrog polnoči, nekaj ur po njihovem premiernem predvajanju na RAI, vedno pa na voljo na sporočeni spletni strani oziroma aplikaciji RTV 365. Druga možnost je tudi spletna stran Deželnega sedeža RAI v Trstu, kjer oddajo pripravlja slovensko uredništvo:

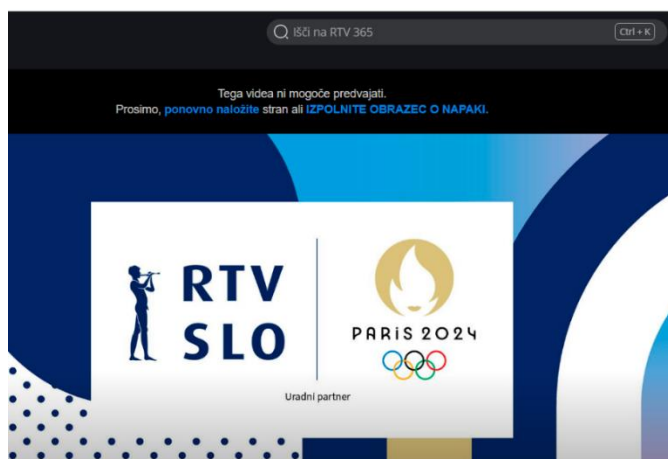
<https://www.rainews.it/tgr/fjk/ricerca.html?q=TDD&activeTematica=all%7Call&activeDate=365>. Gledate jih lahko tudi v tujini.

Tudi na ta način RTV Slovenija izpolnjuje zakonsko določene javne naloge, med katerimi je celovito obveščanje o političnem dogajanju ter življenju različnih delov prebivalstva tudi v zamejstvu. Slovincem v domovini pa s tem odpira dragocen pogled čez mejo.

Onemogočen ogled zaključka olimpijskih iger?

Gledalka **H. B.** si je želela ogledati zaključno slovesnost olimpijskih iger, vendar ogled te ni bil mogoč:

»Zaključka OI iz arhiva si žal ni mogoče ogledati, saj se stran ves čas zaustavlja in se izpiše:

Obrazec o napaki sem že pred časom izpolnila, vendar ni nobenega odziva, napaka pa tudi ni odpravljena. Zahvaljujem se vam vnaprej, če boste lahko kaj uredili.«

ODGOVOR VARUHINJE

Hvala, da ste se obrnili name. Tudi sama sem imela pred kakim tednom ali dvema nekaj težav pri ogledu te oddaje: najprej sem jo normalno odprla in gledala, nato pa so se pojavile težave in je nisem mogla več gledati.

Sedaj sem ponovno poskusila na povezavi <https://www.rtv slo.si/rtv365/arhiv/175065332?s=tv> in je normalno dostopna ves čas, brez težav sem jo pogledala od začetka do konca. Preverite, ali deluje normalno tudi pri vas, sicer mi sporočite in bom vprašala pristojne.

»Opažam, da ne dela več 'Rdeči Gumb', ki ga uporabljamo že vsaj 7 let«

Uporabnik A. F. se je pritožil, ker so na spletni strani rtvslo.si izklopili prikazovanje rdečega gumba, prek katerega so imeli uporabniki možnost zagnati in uporabljati t. i. HbbTV aplikacijo:

»Od petka (op. a.: 30. 8. 2024) opažam, da vam ne dela več funkcionalnost 'Rdeči Gumb', ki ga uporabljamo že vsaj 7 let ([Aplikacija RTV 4D za hibridno televizijo - RTV SLO](#)) [Preklopite na hibridno televizijo, teletext nove generacije - RTV SLO](#)

Enostavna uporaba

In kako uporaba hibridne televizije deluje v praksi? Ponudnik vsebin mora ponuditi ustrezno aplikacijo (v primeru RTV Slovenija je to RTV 4D), televizor pa mora biti priključen v internetno omrežje (prek kabla ali brezžičnega omrežja). Televizor nato dobi signal, da je na voljo vsebina hibridne televizije in v kotu (običajno spodnjem desnem) se pojavi ikona (po navadi) rdečega gumba. **Ko uporabnik stisne rdeči gumb** na daljinskem upravljalniku, vstopi v aplikacijo.

Kdaj lahko upam, da bo težava odpravljena?»

Uporabnik se je obrnil na Nadzorni center Oddajnikov in zvez RTV Slovenija, od koder so mu poslali obvestilo MMC-ja o izklopu prikazovanja rdečega gumba, prek katerega so imeli uporabniki možnost zagnati in uporabljati t. i. HbbTV aplikacijo. V obvestilu so zapisali, da so uporabnike na izklop opozarjali več kot pol leta in da so aplikacijo umaknili, ker je zastarela, medtem pa uredili novo/boljšo aplikacijo RTV 365 za pametne naprave.

Uporabnik se je na odgovor, ki so mu ga posredovali iz Oddajnikov in zvez, odzval:

»Eh, izgubili ste gledanost na ta račun. Niste razmišljali, koliko hotelov, ostalih gospodinjestev ne dovoli spreminjati/dodajati aplikacij na TV. Rdeči gumb ni bil vezan na to in ni bilo take 'neumne' omejitve ... Res škoda, da si gledanost zmanjšujete na tak 'nespameten' način. Lepo je bilo, dokler je trajalo. Najbolje, da ukinete še teletekst, je še dosti starejši.«

Pomočnik direktorice digitalnih vsebin RTV Slovenija Luka Zebec

Kot je bilo uporabniku že pojasnjeno, smo aplikacijo ukinili zaradi slabe podpore tej tehnologiji (HbbTV) s strani TV-proizvajalcev in operaterjev – posrednikov TV-programov. Za delovanje te tehnologije mora biti namreč izpolnjenih več pogojev (podpora TV-sprejemnika HbbTV tehnologiji, sprejem prek DVB-T ali DVB-C ali DVB-S, povezanost v internet) in v 8 letih delovanja se je izkazalo, da je aplikacijo uporabljalo relativno malo uporabnikov (v zadnjem obdobju le nekaj 100). Praktično vsi uporabniki, ki spremljajo TV-programe prek t. i. IPTV tehnologije, ki je pri operaterjih v Sloveniji prevladujoča (Telekom, T-2, A1), aplikacije namreč niso mogli uporabljati. Tudi sama aplikacija je bila že zastarela in bi potrebovala številne izboljšave, njeno vzdrževanje pa je bilo zahtevno.

Zaradi navedenih dejstev smo se v Multimedijem centru odločili, da razvijemo novo aplikacijo s širšo podporo – za TV-sprejemnike, multimedijske predvajalnike in t. i. »box-e« vseh večjih operaterjev (Telekom, A1, Telemach in A1). Velika večina TV-sprejemnikov, ki je podpirala staro aplikacijo, podpira tudi novo aplikacijo, ki je sodobnejša in primerljiva drugim popularnim aplikacijam (Voyo, Netflix). Vzporeden razvoj aplikacije na tehnologiji HbbTV za relativno majhen del uporabnikov v času, ko vsakoletno razpolagamo z manj sredstvi in kadri, ne bi bil razumen.

Očitek uporabnika *»koliko hotelov, ostalih gospodinjestev ne dovoli spreminjati / dodajati aplikacij na TV«* v teoriji drži za majhen del gospodinjestev (čeprav se zdi nelogično, da uporabniki s t. i. »smart TV« napravami nanje ne bi nameščali aplikacij) in za hotele (ti sicer aplikacijo javne RTV lahko namestijo enako kot druge aplikacije, ki so prisotne na hotelskih TV-sprejemnikih). Vendar pa v več kot mesecu dni od ukinitve aplikacije (ter pred tem, v več kot pol leta, ko smo na ukinitve opozarjali v sami aplikaciji) nismo prejeli niti enega odziva, ki bi pričal o tem.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da je pomočnik direktorice podrobno pojasnil razloge za ukinitve »rdečega gumba«. Iz pojasnil lahko ugotovim, da je bila sprememba, kljub težavam za nekatere od uporabnikov, za večino drugih uporabnikov dobra. Tehnične in tehnološke spremembe nam včasih res namesto olajšanja prinesejo dodatne težave. Žal je v sodobnem svetu to stanje stvari, ki mu ne moremo ubežati, lahko se mu le prilagajamo.

Upam, da se boste tudi vi lahko prilagodili na to spremembo in boste kljub temu ostali gledalec (uporabnik) RTV Slovenija.

I. JEZIKOVNA KULTURA

Dobro jutro, 2. 9.: »Nedopustno je, da se je v oddaji govorilo v hrvaškem jeziku brez prevoda«

Varuhinjo je poklical gledalec **S. R.** s pripombo na pogovor s psihoterapevtom Zoranom Milivojevičem v oddaji [Dobro jutro](#), 2. septembra. Povedal je:

»Imam pripombo na oddajo Dobro jutro na TVS (ponedeljek, 2. 9.). Nedopustno je, da se je v oddaji na temo psihologije/psihoterapije govorilo v hrvaškem jeziku brez prevoda ali opravičila, da ni podnapisov. Kdo je odgovoren za to? Saj gre za nacionalno RTV in je treba skrbeti za slovenski jezik.«

Varuhinja je v arhivu pogledala oddajo Dobro jutro, ki je bila na sporedu 2. septembra. Na začetku oddaje je napoved, da bodo tema pogovora tudi poletne romance in da bosta o tej temi govorila gosta, igralka Alenka Tetičkovič in psihoterapevt Zoran Milivojevič po 9. uri. Varuhinja je ugotovila, da tega dela oddaje v arhivu ni in da se po 8.59 oddaja nadaljuje ob 9.28.

Voditeljica oddaje Dobro jutro Špela Močnik Paradiž

Zorana Milivojeviča sem povabila, ker je svetovno priznan psihoterapevt. Ko sva se dogovarjala za sodelovanje, sem ga prosila, če bo lahko poskusil govoriti večinoma v slovenščini. Med pogovorom žal ni bilo tako, zato sem sproti povzemala bistvo tistega, kar je povedal. Težko pa je pri tako dolgem pogovoru vse sproti prevajati.

V preteklosti so v oddaji gostovali tudi angleško govoreči gosti in smo jih prav tako povzemali, da so gledalci razumeli, kaj so povedali, da se vsebina ni izgubila.

Urednica oddaje Dobro jutro Daša Lamut Prosen

Psihoterapevta Zorana Milivojeviča smo v oddajo Dobro jutro povabili na temo poletnih romanc in ljubezni. Veseli smo bili, da se je vabilu odzval in si vzel čas, saj je eden najuspešnejših psihoterapevtov v Evropi in svetu ter avtor številnih knjig. V oddaji redko gostimo tuje govoreče goste, ko pa vendarle jih, smo zmeraj pozorni na to, da je pogovor dosledno preveden oz. je vsebina pogovora kvalitetno povzeta. Ker pa gre za oddajo v živo, se nam včasih lahko kaj zalomi, gosta je včasih težko prekiniti in dobesedno prevesti. Tako se nam je zgodilo tudi pri tokratnem gostovanju Zorana Milivojeviča. Pogovor smo za gledalce, ki bi si ga želeli ogledati v našem spletnem arhivu, prevedli in podnaslovili.

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa TV Slovenija Mario Galunič

Hvala za vaš odziv. Del oddaje je bil po predlogu urednice in z mojim soglasjem umaknjen iz arhiva prav zaradi nenatančnega oz. nezadostnega povzemanja gosta, ki je govoril v srbsčini. Prispevek je sedaj že preveden, podnaslovljen in je bil včeraj (op. a.: 17. 9. 2024) ponovno dodan na splet: [Poletne romance \(rtvslo.si\)](#)

Naj povem, da smo po omenjenem dogodku z uredništvom dogovorjeni, da v primeru, da gostujejo gosta, ki ne govori slovensko, pogovor posnamejo vnaprej in ga objavijo v oddaji že podnaslovljenega, saj je v oddaji v živo zelo težko izvesti tak pogovor, ki bi bil v celoti preveden in hkrati še vedno zanimiv za širok krog gledalcev. Rešitev bi bilo simultano tolmačenje (z glasom prevajalca čez originalni glas), a tovrstnih tehničnih in finančnih možnosti nimamo.

Varuhinja je pojasnila in odločitve voditeljice, urednice oddaje in odgovornega urednika Razvedrilnega programa sporočila gledalcu, ki je bil sporočila zelo vesel. Povedal je:

»Krasno, lepo ste to uredili. Takega odziva sem pa res zelo vesel. Saj moj namen ni bil kritizirati napake, temveč opozoriti in vprašati, ali se da v prihodnje narediti to bolje, tako, da ohranimo slovenski jezik na TV Slovenija na taki ravni, kot določa zakon in kot mi gledalci od nje pričakujemo.«

✓ ODGOVOR IN POHVALA VARUHINJE

Tudi varuhinja se vsem trem zahvaljujem za pojasnila. Posebna pohvala pa velja za odločitev, da ste opozorilo na odmik od spoštovanja programskih standardov in poklicnih meril, ki govorijo o skrbi za zgledno rabo slovenskega jezika, izkoristili za premislek in našli tak način priprave oddaje, da do takšnih odmikov v prihodnje ne bo več prihajalo.

Še veliko dobrih oddaj in pozornih gledalk in gledalcev vam želim.

Izgovorjava imena Kamala Harris

Poslušalka in gledalka **S. G.** je opozorila na pravilno izgovorjavo imena kandidatke za predsednico ZDA Kamale Harris:

»Ker bo ime "Kamala Harris" treba v prihodnjih tednih verjetno še večkrat izgovoriti, bi bilo dobro paziti na izgovorjavo (naglas je pri imenu na prvem in ne na drugem zlogu).«

ODGOVOR VARUHINJE

Hvala za opozorilo. Kolikor spremljam programe RTV Slovenija, novinarji in napovedovalci naglašujejo ime kandidatke za predsednico ZDA pravilno. Pri tem jim je v pomoč tudi [govorni pomočnik](#), ki ga ustvarjajo na RTV Slovenija.

Če pa slišite koga naglasiti napačno, na drugem zlogu, mi prosim sporočite, kdaj, kje in kdo je tako naglasil, da ga opozorim in usmerim na govornega pomočnika.

II. OGLAŠEVANJE

Oglas na teletekstu: »Ni naslova podjetja, ni spletne strani, ni pogojev poslovanja«

Bralka **M. P.** se je odzvala na oglas, ki ga je zasledila na teletekstu:

»Že dalj časa (od 5. 8.) oglašujete oglas neznanega podjetja za razne brezplačne izdelke (magnetni pas, tablete, očala ...). Gre za popolno zavajanje in laž, nobenega izdelka ne podarijo,

čprav npr. piše 150 gratis pasov ali 350 gratis očal za nič evrov ... Mislim, da bi to morala oddaja Tednik obvezno raziskati. Samo pokličejo naj in boste videli, oprostite izrazu, za kakšen nateg gre. Ni naslova podjetja, ni spletne strani, ni pogojev poslovanja, ni možnosti reklamacij in vračila. Mislim, da delujejo popolnoma nezakonito in vi jih pri tej nepošteni praksi s tem oglasom podpirate. V Tedniku večkrat obravnavate nepoštene prakse in tu imate eno pred nosom.«

Direktorica digitalnih vsebin RTV Slovenija Kaja Jakopič

Vsebina oglasov, ki jih uporabnica omenja, je v skladu z našo uredniško politiko, oglasi prav tako ustrezajo internim pravilom oglaševanja.

Ker smo pri oglaševanju na teletekstu omejeni s prostorom, ki je namenjen tekstu, smo zdaj našli rešitev, da bo pri oglasu dodan tudi naročnik oglasa. Za resničnost objav v oglasih pa so odgovorni oglaševalci oziroma naročniki oglasov.

Varuhinja se je direktorici digitalnih vsebin zahvalila za dodanega naročnika oglasa, saj je to za bralce pomembna informacija. Prosila je še, da bi na stran z oglasom dodali napis »oglasna stran« ali »oglas« ali »oglasno sporočilo«, da bralec na vsaki strani takoj vidi, da gre za oglas. Hkrati je predlagala še poslovenjenje napisa na strani 780 (*Oglasi* namesto *Reklame*). Direktorica se je zelo hitro odzvala:

Direktorica digitalnih vsebin RTV Slovenija Kaja Jakopič

Hvala, smo dodali v oglas napis, urejamo tudi izraz »reklame«, to bo malo trajalo, ker je potrebno grafiko popraviti ročno.

ODGOVOR VARUHINJE Z MNENJEM

Menim, da se je direktorica zelo hitro in primerno odzvala in uredila pomanjkljivosti, na katere je bila opozorjena. Oglasi so namreč na RTV Slovenija dovoljeni, tudi na teletekstu. Pomembno pa je, da so jasno ločeni od programskih vsebin, da bralci, gledalci in poslušalci takoj vidijo, da gre za oglas in ne za novinarsko ali drugo programsko vsebino. Na spletni strani rtvslo.si je označevanje že primerno urejeno, sedaj je tudi na teletekstu. Tudi po vaši zaslugi, zato se vam za opozorilo res iskreno zahvaljujem.

Glede vsebine oglasa, za katerega pravite, da gre za popolno zavajanje, da ni jasen način poslovanja, reklamacije in vračila, pa sporočam, da RTV Slovenija ni pristojna za preverjanje, ali oglaševalec deluje skladno z zakoni in pošteno tržno prakso. So pa za to pristojne državne ustanove, med drugim tržni inšpektorat, na katerega se lahko obrnete s prijavo. Državni organi imajo vse vzvode, da lahko preverijo poslovanje oglaševalca, RTV Slovenija pristojnosti na tem področju nima.

Bralka se je odzvala:

»Hvala za vaš izčrpen odgovor, vaše pobude in rešitve. Nikoli ne razočarate. Mislim, da imamo zelo dobro varuhinjo gledalčevih pravic.

Verjamem, da vam ni vedno lahko pri opravljanju vašega dela.«

Oglas za Lesnino: »Menim, da je ta oglas neprimeren«

Varuhinjo je poklical gledalec T. K. in se pritožil glede vsebine oglasa za Lesnino:

»Reklama podjetja Lesnina, v kateri se dva poljubljata, okrog je vse nametano, nato po zraku letijo hlačke. Kdor je naredil ta oglas, ima slab okus. A se ne pritožujem zaradi tega. Opozarjam na potencialno nevarno vsebino: ko se hlačke pečejo v ponvi, moški vzame vodo in jo zlije na olje v ponvi, da pogasi požar. Živel sem v Angliji, BBC je najmanj 3x na leto demonstrirali, kaj se zgodi, če na vroče olje zlijemo vodo: rezultat je kot atomska bomba - 5 do 6 metrov naokrog gre eksplozija kapljic. Problem je, da bi lahko še kdo, ki bi posnemal ta oglas, gasil vroče olje z vodo. Zato menim, da je ta oglas neprimeren.«

Varuhinja je pritožbo posredovala Službi za trženje s prošnjo za odziv, predvsem o tem, ali oglas nemara krši točko Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenije, ki določa: *Služba za trženje programov RTV Slovenija mora zavrniti izvedbo naročila v teh primerih:*

/.../

- *če nagovarja ali napeljuje k ravnanju, ki ogroža zdravje, varnost ali življenje posameznikov ali posameznih družbenih skupin;*
- *če propagira ravnanje, ki ogroža človekovo okolje;*
- */.../.*

Vodja Služba za trženje TV-programov in oddaj Andrej Tekavec

Služba za trženje natančno ve, v katerih primerih je potrebno oglas zavrniti, gre pa pogosto za različne poglede na situacijo.

Z gospodom, ki vas je kontaktiral, sva na to temo že govorila po telefonu. Dejansko se olja ne vidi in gospod o tem samo sklepa. Meni se ta zadeva ne zdi sporna in sem predvajanje odobril, smo pa naročnika obvestili o pritožbi in morebitni spornosti oglasa in jih pozvali, da je tudi v njihovem interesu, če oglas zamenjajo ali priredijo.

Direktorica naročnika v Futura DDB Tjaša Penko

Naj najprej poudarim, da smo vsi ustvarjalci oglasa, skupaj z naročnikom upoštevali vse predpise požarne varnosti in da smo tudi oglas posneli z najvišjo mero skrbnosti, saj sta bila med snemanjem na prizorišču vseskozi prisotna dva gasilca, ki sta nadzorovala varnost postopka. Tako lahko z gotovostjo trdim, da nismo ogrožali ne varnosti ljudi niti varnosti premoženja.

Rdeča nit vseh treh oglasov sta humor in zabavno prikazovanje življenjskih mejnikov, s katerimi se vsi poistovetimo in ne izobraževanje gledalcev. V oglasu je gašenje z vodo (gasila sta tekstil, ki se je vžgal na ognju in ne maščobe) prikazano kot neracionalna in panična reakcije in nikakor kot nasvet za pravilno ravnanje v takih primerih. Sodeč po številčnem odzivu uporabnikov v prvih dneh si upamo trditi, da so gledalci v večini dojeli, da je namen oglasov zabava in jih ne jemljejo kot priročnike za življenje, kot to tudi ne počnejo pri gledanju raznoraznih filmov, še posebej komedij, po gledanju katerih bi potemtakem marsikdo ravnal neživiljenjsko.

Sicer pa sta mnenje glede vsebine oglasov za Lesnino izrazili še dve gledalki. Navajamo odziva:

»Izredno sem razočarana nad predvajanjem dveh novih reklamnih spotov podjetja Lesnina. Tako neokusnih in daleč od moralnih standardov produciranih spotov težko kdaj kje predvajajo in to prav v prime timu.

Predlagam, da jih takoj prenehate predvajati in tako prispevate k višjemu nivoju predvajanih vsebin.« (M. R.)

»Pošiljam vam mnenje o reklamni za podjetje Lesnina, ki se trenutno predvaja na RTV SLO. Menim, da je na meji dobrega okusa in na meji sprejemljivosti, predvsem z ozirom na otroke, saj se ne predvaja le v poznih večernih urah. Toleranca nacionalne televizije do oglasov, ki namigujejo na spolnost, ne bi smela biti tako ohlapna.« (H. B.)

ODGOVOR VARUHINJE vsem trem gledalcem

Zahvaljujem se vam za poslano mnenje. Ti oglasi so sprožili med gledalkami in gledalci kar nekaj slabe volje.

Služba za trženje RTV Slovenija mora pri umeščanju oglasov spoštovati Etična merila oglaševanja, ki so zapisana v točki 19 [Poklicnih meril in načel novinarske etike v programih RTV Slovenija](#), glede časovnice umeščanja v program pa upoštevati tudi [Splošni akt o zaščiti otrok in mladoletnikov v televizijskih programih in v avdiovizualnih medijskih storitvah](#).

Glede primernosti ali neprimernosti oglasov se lahko obrnete tudi na Oglaševalsko razsodišče Slovenske oglaševalske zbornice, ki je pristojno za preverjanje tudi takšnih pripomb. Dostopno je [tukaj](#).

III. TEHNIČNE ZADEVE

Zakaj 6. septembra ni bilo Primorske kronike?

»Dne 6. 9. 2024 smo ostali brez Primorske kronike na TV Koper.« (T. V.)

Vodja TV produkcije v Regionalnem RTV-centru Koper – Capodistria **Blaž Svetina**

Dne 6. septembra 2024 je v pozno popoldanskem času prišlo do hude okvare zvokovne mešalne mize v režiji TV studia 1 TV Koper – Capodistria, od koder se v živo producira tudi oddaja Primorska kronika. Režija in studio sta bila zaradi okvare neoperativna.

Tehniki so v najkrajšem možnem času s pomočjo rezervnih tehničnih možnosti usposobili režijo za delovanje, vendar se je to zgodilo šele malo pred 19. uro, zato Primorske kronike ni bilo mogoče predvajati v živo.

Oddaja je bila nato isti dan posneta in predvajana nekoliko kasneje kot običajno, v programskem pasu TV-programa za italijansko narodno skupnost, umeščena pa je bila tudi na spletno stran rtvslo.si.

Odgovorna urednica Regionalnega TV-programa v RTV-centru Koper – Capodistria Mojca Petrič Bužan

Šlo je za tehnično okvaro, ki je onemogočila predvajanje v ustaljenem času in na katero nimamo vpliva. Oddajo smo posneli, ko je bila napaka odpravljena, in jo predvajali ob 21.15, po koncu prve večerne informativne oddaje programa v italijanskem jeziku. V uredništvu iskreno obžalujemo, da gledalcem nismo uspeli ponuditi oddaje ob običajnem času predvajanja, čeprav smo jo v celoti pripravili, in prosimo za razumevanje.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Menim, da so pristojni primerno in podrobno pojasnili razloge za tehnične napake in se zanje tudi opravičili.

Ker pa je pri Primorski kroniki letos že drugič prišlo do izpada oddaje, sem preverila, ali je bil razloga izpada morda enaka napaka, saj bi to lahko kazalo na malomarnost zaposlenih. Vendar se to ni potrdilo, saj je bil pri prvem izpadu oddaje, 8. marca letos, vzrok povsem drugačen: okvara na mikrovalovni povezavi med Regionalnim RTV-centrom Koper - Capodistria in RTV-hišo v Ljubljani. Tudi takrat so tehniki v Kopru in zaposleni v enoti Oddajniki in zveze v Ljubljani poskušali napako čim hitreje locirati in odpraviti, zaradi kompleksnosti tehnološke verige signalne poti jim je to uspelo v poldrugi uri. (Podrobnosti o tem so v [Mesečnem poročilu varuhinje za marec](#), na str. 26)

Za gledalce je to seveda velik manko, saj vsak dan upravičeno pričakujete brezhibne oddaje. To kot zavezo vsem programskim ustvarjalcem nalagajo tudi Programski standardi RTV Slovenija. Varuhinja te odmike od programskih standardov budno spremljam, tudi s pomočjo vaših odzivov. Zavedam se, da se vsem napakam ni mogoče izogniti, spremljam pa, ali se programski ustvarjalci trudijo, da ob vsaki ugotovljeni napaki naredijo vse, da se enaka napaka ne bi več ponovila. Iz zapisanega izhaja, da naredijo, saj se prva napaka do danes ni več ponovila.

Dnevnik 6. septembra brez podnapisov

»Dne 6. 9. 2024 smo ponovno ostali brez podnapisov v Dnevniku ob 19h.« (T. V.)

Urednica Uredništva dnevnoinformativnih oddaj TV Slovenija Maša Tomažin Hladen

Hvala za odziv, za napako se še enkrat opravičujemo. Trudimo se, da do napak ne bi prihajalo, žal vsega ne uspemo preprečiti.

DODATEN ODGOVOR VARUHNJE

Odgovoru dodajam, da je veliko težav s podnapisi še vedno posledica novega programsko-produkcijskega sistema, ki dela veliko težav prav pri kompleksnejših oddajah, kot je Dnevnik.

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Oddaja Poletni večer nedostopna za gluhe in naglušne uporabnike

Gledalec **B. H.** je opozoril, da je oddaja [Poletni večer](#), ki je bila na sporedu 14. septembra, nedostopna gluhim in naglušnim uporabnikom:

»Uporabniki me obveščajo, da je oddaja Poletni večer, 14. 9., ob 20 uri na TV SLO 1 nedostopna za gluhe in naglušne uporabnike.«

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aida Ljubijankić

Zelo nam je žal, ampak Poletnega večera nikoli nismo podnaslavljali, tako da ni bil označen v sporedu, da ima podnapise. Z veseljem bi povečali število podnaslovljenih oddaj, a za to nimamo zadostnih finančnih virov. Žal.

ODGOVOR VARUHIINJE

Odgovor kaže razlog, zakaj oddaja Poletni večer ni dostopna gluhim in naglušnim.

Ob tem dodajam, da sem ob predstavitvi mesečnih poročil za junij, julij in avgust Komisiji Sveta RTV za programske standarde in odzive javnosti, opozorila, da pomeni tolikšno število (delež) oddaj in prenosov (tudi otvoritvene slovesnosti paraolimpijskih iger), ki niso dostopne gluhim in naglušnim, odmik od [Programskih standardov RTV Slovenija](#), ki med vrednotami navajajo: v točki 1:

1. Univerzalnost

Programske vsebine in storitve so namenjene in dostopne vsem družbenim skupinam pod enakimi pogoji in nikogar ne izključujejo. RTV Slovenija tako sooblikuje skupni prostor izražanja in razširjanja raznovrstnih stališč, ki prispevajo k demokraciji, družbeni povezanosti, vključenosti, pripadnosti ter s tem k razvoju posameznika in družbe.

V točki 4 pa:

4. Raznolikost in povezovalnost

Vsebine in storitve, ki so namenjene socialno, generacijsko, interesno, vrednostno in nazorsko raznoliki družbi, so ustvarjene v različnih žanrih in posredovane preko različnih medijev in kanalov. Namenjene so vsem prebivalkam in prebivalcem v Republiki Sloveniji, Slovenkam in Slovencem v sosednjih državah in po svetu, avtohtoni italijanski in madžarski narodni skupnosti, pripadnicam in pripadnikom romske in drugih narodnih skupnosti, ki živijo v Republiki Sloveniji. Posebno pozornost namenja registriranim verskim skupnostim, ljudem z invalidnostmi in drugim ranljivim družbenim skupinam.

Med načini delovanja v interesu javnosti pa Programski standardi navajajo:

- vključevanje vsebin s področja pravic in življenja ljudi z invalidnostmi v vse vrste medijske produkcije, zagotavljanje dostopnosti vsebin in spodbujanje ustvarjalnega življenja;

To bom verjetno omenila tudi na seji PO za invalidske vsebine, 24. septembra.

»Zakaj oddaja Nedeljsko popoldne ni podnaslovljena?«

»Deležen sem vprašanj uporabnikov, zakaj oddaja Nedeljsko popoldne ni podnaslovljena, glede na to, da ni predvajana v živo, ampak je bila posneta predhodno.« (B. H.)

Vodja Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aida Ljubijankić

Res je, da oddaja ni v živo in je vnaprej posneta, a žal oddaja od samega začetka nikoli ni bila na planu za podnaslavljanje.

Vedeti moramo, da 10 minut oddaje vzame 1 uro dela samo za prepis. Oddaja je dolga 60 minut, kar pomeni približno 6 ur za prepis in 2 uri za opremo z ustreznimi časovnimi kodami, skupaj to pomeni 8 ur.

Tudi sama bi si želela, da bi lahko imeli še več podnaslovljenih oddaj. Že sedaj jih je več kot 100 tedensko in prek meja žal v tem trenutku ne moremo iti, saj imamo kadrovski in finančni primanjkljaj.

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Odgovor kaže željo in pripravljenost pristojnih za povečevanje števila in deleža podnaslovljenih oddaj v tehnikah dostopnosti in težave pri povečevanju dostopnosti vsebin zaradi slabega finančnega stanja RTV Slovenija, kar RTV Slovenija nalaga tudi [Zakon o avdiovizualnih in medijskih storitvah](#), ki v členu 14.a določa:

»14.a člen

(zaščita invalidov v avdiovizualnih medijskih storitvah)

(1) Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev s sorazmernimi ukrepi, kot so na primer prevajanje v znakovni jezik, podnaslavljanje za gluhe in naglušne, govornjeni podnapisi in zvočni opisi postopno in kontinuirano izboljšujejo dostopnost do svojih storitev za invalide.

(2) Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev v zvezi z izvrševanjem obveznosti iz prejšnjega odstavka za posamezno triletno obdobje pripravijo načrt izboljševanja dostopnosti za invalide in ga posredujejo agenciji.

(3) Ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev po zaključku posameznega triletnega obdobja do konca aprila naslednjega leta agenciji poročajo o izvedbi ukrepov, predvidenih v načrtu izboljševanja dostopnosti za invalide.

(4) Agencija o izvrševanju obveznosti iz prvega odstavka tega člena poroča Evropski komisiji.

(5) Agencija vzpostavi in upravlja invalidom na enostaven (lahko branje, prilagojeno senzoričnim invalidom) način dostopno spletno kontaktno točko. Na njej zagotavlja informacije in omogoča prejemanje pritožb v zvezi z dostopnostjo avdiovizualnih medijskih storitev. Agencija omogoči prejemanje pritožb v zvezi z dostopnostjo tudi po pošti, osebno in preko telefona. Agencija sprejme splošni akt, v katerem uredi način, na katerega obravnava pritožbe.

(6) Javna sporočila in obvestila ter nujne informacije ob naravnih nesrečah, ki se objavijo prek avdiovizualnih medijskih storitev, se posredujejo v invalidom prilagojeni tehniki, obliki ali jeziku.«

MMC, ki na RTV Slovenija skrbi za podnapise za gluhe in naglušne, je v [PPN-ju za leto 2024](#) glede povečevanja dostopnosti vsebin s podnapisi na str. 69 zapisal:

»V oddelku Podnaslavljanje za gluhe in naglušne bomo pripravljali podnapise za senzorne invalide z okvaro sluha; s podnapisi opremljamo oddaje v slovenskem jeziku, ki jih je na zahtevo mogoče spremljati podnaslovljene na teletekstu in po spletu. Izvajali bomo barvno podnaslavljanje. Pri nadgradnjah in uvajanju novih storitev bomo še naprej sodelovali z invalidskimi organizacijami.«

Na str. 75 pa:

»3.3.6 Storitve za senzorne invalide

V okviru storitev na novih medijih – portalu, teletekstu, mobilnih in TV-aplikacijah – bomo posebno pozornost še naprej namenjali osebam z invalidnostjo. Obseg vsebin in storitev za to skupino uporabnikov, predvsem za gluhe in naglušne, smo do zdaj vsako leto povečevali. Finančne omejitve bodo vplivale na angažiranje zunanjih sodelavcev, ki pripravljajo podnapise. Izpad bomo poskusili nadoknaditi z uvedbo umetne inteligence v proces priprave podnapisov. V sodelovanju s Službo za dostopnost bomo uvajali nove funkcionalnosti, ki bodo v pomoč ljudem z oviranostmi. V letu 2023 smo začeli uvajati samodejno prepoznavo govora (ASR) in generiranje podnapisov, kar bomo nadaljevali tudi v letu 2024, če bo zagotovljeno ustrezno financiranje. Še naprej bomo skrbeli za tehnično podporo spletnima mestoma Dostopno.si, kjer so zbrane RTV vsebine za ljudi z različnimi oviranostmi, in Enostavno.info, ki ponuja novice v lažje berljivem jeziku.«

Tudi iz tega zapisa je razvidno, da so glavna ovira za povečevanje obsega podnaslavljanja vsebin za gluhe in naglušne predvsem finančne omejitve. Tu zato znova izpostavljam še 14.b člen [Zakona o avdiovizualnih in medijskih storitvah](#), ki zapisuje:

»14.b člen

(varstvo ranljivih družbenih skupin)

(1) Republika Slovenija v skladu z zakonom, ki ureja medije, spodbuja ponudnike, da osebam z okvaro vida ali sluha postopoma zagotovijo dostop do njihovih storitev. /.../«

Ta člen nalaga obveznost predvsem državi. O tem je tekla beseda tudi na septembrski seji Programskega odbora za invalide in verjamem, da bo še kdaj in še kje, saj je zagotovitev enake dostopnosti tudi naloga države. RTV Slovenija lahko k temu veliko prispeva, pri tem pa upravičeno pričakuje spodbudo države – tako kot vi upravičeno pričakujete, da boste lahko spremljali vse vsebine RTV Slovenija sočasno z vsemi drugimi gledalkami in gledalci.

Pobuda NSIOS: »Poziv RTV Slovenija k prilagajanju multimedijских vsebin za invalide«

Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) je varuhinji posredoval poziv k prilagajanju multimedijских vsebin za invalide, ki ga je poslal na RTV Slovenija:

»Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) je nevladna organizacija, ki prostovoljno združuje reprezentativne in druge invalidske organizacije, ki delujejo na državni ravni v Republiki Sloveniji. NSIOS je ustanovljen skladno z določili Zakona o invalidskih organizacijah in ima status delovanja v javnem interesu na področju invalidskega varstva.

V NSIOS se združuje 24 invalidskih organizacij, ki povezujejo več kot 210 lokalnih društev. Vključene invalidske organizacije zastopajo interese prek 115.000 slovenskih invalidov. Članica NSIOS je tudi Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije in ostale organizacije, ki skrbijo za programe in podporo invalidom s senzorno invalidnostjo, kot je gluhoti in/ali slepota. Dostopnost za vse pomeni enake možnosti za vse in enakovredno vključevanje v vsakdanje življenje.

V zadnjem času lahko na RTV Slovenija prvič v zgodovini spremljamo prenose v živo nekaterih tekem na paralimpijskih igrah v Parizu 2024, kar je izjemen zgodovinski uspeh vseh deležnikov. Na paralimpijskih igrah v Parizu nastopajo poleg najboljših športnikov invalidov tudi slovenski predstavniki, katere tako laična javnost kot invalidna populacija v Sloveniji z zanimanjem spremlja in navija prek televizijskih ekranov.

Multimedijske vsebine žal niso v celoti prilagojene za gledalce, ki imajo senzorno okvaro, kot sta gluhoti in/ali slepota, zato ti gledalci ne morejo z enakimi možnostmi spremljati prenosov s športnih prizorišč, podeljevanj medalj in ostalih obšportnih dogajanj s paralimpijskih iger v Parizu, kot tudi drugih zanimivih vsebin, ki so namenjene invalidom.

NSIOS vam zato na tem mestu pošilja poziv, da se multimedijska vsebina, namenjena invalidom, ustrezno opremi s prilagoditvami, ki omogočajo dostopnost informacij in komunikacij, da bo tako razumljiva in gledljiva širši populaciji invalidov s senzorno okvaro, kot je gluhoti in/ali slepota. Le tako so lahko invalidi s senzorno okvaro enakovredno vključeni v informiranje in komuniciranje

Pri NSIOS se skupaj z včlanjenimi članicami zavedamo pomembnosti enakovrednega vključevanja invalidov v informiranje in komuniciranje prek vseh digitalnih kanalov. Dostopnost je ustrezno zapisana tudi v Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov in, kot že omenjeno, v Mednarodni konvenciji o pravicah invalidov. Zato vas na tem mestu pozivamo, da javni zavod RTV Slovenija ustrezno opremi multimedijsko vsebino iz paralimpijskih iger v Parizu 2024 in ostalo vsebino, namenjeno invalidom.«

ODGOVOR VARUHNJE Z MNENJEM

Zahvaljujem se za poslani poziv. Kot ste zagotovo opazili, je delno obrodil sadove, saj je bila zaključna slovesnost paraolimpijskih iger v Parizu bolj dostopna osebam z različnimi oviranostmi, uvodna slovesnost in nekatere druge vsebine pa so dobile podnapise v arhivu rtslo.si.

O tem je tekla beseda tudi na septembrski seji Programskega odbora za invalide RTV Slovenija, kjer sem navedla pritožbe, ker paraolimpijske igre (uvodna slovesnost in tekme) niso imele podnapisov za gluhe in naglušne ali znakovnega jezika. Predstavila sem še nekaj drugih pripomb na slabo dostopnost vsebin TV Slovenija, zlasti na dostopnost vsebin za gluhe in naglušne. Med drugim sem opozorila, da podnapisov ob premiernem predvajanju nimajo oddaje Dnevna soba (celoten niz oddaj), prav tako nima podnapisov za gluhe oddaja Tempo.

Tudi na septembrski seji Komisije za programske standarde, ki deluje pri Svetu RTV Slovenija, sem opozorila, da je to odmik od enake dostopnosti za vse. Programski standardi v kar dveh točkah, kjer navajajo vrednote RTV Slovenija, izrecno navajajo vključevanje in povezovanje vseh

družbenih skupin pod enakimi pogoji in posebno pozornost ljudem z invalidnostmi. Tudi Zakon o RTV Slovenija zapoveduje posebno pozornost invalidom, prav tako evropske direktive.

Na prepočasno uvajanje dostopnosti vsebin za vse sem opozorila tudi ob predstavitvi Letnega poročila 2023 Varuhu človekovih pravic, Zagovorniku načela enakosti, direktorju Akosa, načrtujem še na ministrstvu za kulturo.

Septembrska seja Programskega odbora za invalide, na kateri je sodelovala tudi predsednica Uprave RTV Slovenija Natalija Gorščak, je bila zelo konstruktivna, zato upam, da se bo dostopnost vsebin izboljševala še hitreje.

Odzivno poročilo Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju

Varuhinja je v [mesečnem poročilu za julij](#) (str. 43-44) pri odzivu o nepodnaslovljenem dokumentarnem portretu Črni Peter v ponovitvi, 20. julija, zapisala priporočilo službi za podnaslavljanje, da ta preveri protokole ob spreminjanju različic datotek oziroma protokole za izogibanje napakam, ki so se zgodile ob ponovitvi dok. portreta, ko so podnapisi umanjali.

ODZIVNO POROČILO vodje Oddelka za podnaslavljanje za gluhe in naglušne v MMC-ju Aide Ljubljankić na priporočilo varuhinje

1. Priporočilo varuhinje:

Ker so iz podobnih (ali nekoliko drugačnih) razlogov aprila izpadli tudi podnapisi slovenskih govorcev v oddaji Dolina o ultramatonicah, **Službi za podnaslavljanje v MMC-ju priporočam, da preveri protokole ob spreminjanju različic datotek oziroma protokole za izogibanje takšnim in podobnim napakam.**

2. Odgovor za odzivno poročilo:

Omenjeni primer smo podrobno raziskali ter analizirali in ugotovili, da se je to zgodilo zato, ker podnapisi niso bili ustrezno poimenovani. V izogib temu smo še enkrat preučili protokole v delovnem procesu podnaslavljanja in se dogovorili z avtorji oddaj, da bodo pri izvajanju protokola bolj pozorni, tako da smo zadevo ponovno skomunicirali z odgovornimi uredniki uredništev in predlagali rešitev, da nas v primeru preimenovanja oziroma spremembe določene oddaje uredništvo o tem obvesti, da ne bi prihajalo do tovrstnih mankov.

Sicer že ves čas v okviru delovnih procesov sproti pregledujemo spremembe v aplikaciji, ki jo uporabljamo tudi pri pripravi tedenskih planov za podnaslavljanje, saj tam tudi označujemo, katera oddaja bo imela podnapise, da je to potem ustrezno označeno v sporedu.

Nekatera uredništva ažurno že ves čas ustrezno obveščajo Oddelek za podnaslavljanje za gluhe in naglušne o spremembah posnetkov oddaj oziroma poimenovanju teh in do tovrstnih napak ne prihaja. Takšna rešitev je najboljša, predvsem kadar gre za spremembe tik pred zdajci.

Težava se sicer pojavi tudi, ker se podatki iz dotične aplikacije prenesejo v predvajalne liste do 16. ure za naslednji dan, za isti dan pa ne.

V. RTV-PRISPEVEK

»Položnice prihajajo na ženino ime, vendar ona ne živi več tukaj«

Na telefonsko številko varuhinje je poklical gledalec **N.** in povedal, da RTV Slovenija na naslov, na katerem živi, pošilja položnice za plačilo RTV-prispevka. Položnice prihajajo na ženino ime, ki pa na tem naslovu ne živi več. Gospod je še povedal, da na omenjenem naslovu nima ne elektrike ne vodovoda, kuri na drva in plin. Ker nima osnovne infrastrukture, ne plačuje niti komunalnih pristojbin, niti nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Mobilni telefon napolni v avtu, nima prenosa podatkov, ki bi omogočal dostop do RTV-vsebin. Zato položnic ne plačuje. Varuhinjo je prosil, da v njegovem imenu posreduje v Službi za obračun RTV-prispevka, da mu nehajo pošiljati položnice.

Varuhinja je klicateljeve podatke z njegovim izrecnim dovoljenjem posredovala vodji Službe za obračun RTV-prispevka. Ta je odgovorila:

Vodja Službe za obračun RTV-prispevka Judita Kene

Hvala za posredovane informacije. Na naslov /.../ ne bomo več pošiljali položnic.

Varuhinja je klicatelju sporočila odgovor vodje Službe za obračun RTV-prispevka in ta je bil informacije zelo vesel.

VI. SPLOŠNO

»Že več kot dva meseca poslušamo ponovitve starih oddaj, na TV pa se ne spomnim, kdaj smo videli kak nov film«

Poslušalka in gledalka **B. D.** se je pritožila nad številnimi ponovitvami radijskih in televizijskih oddaj v poletnih mesecih:

»Menda je na RTV 2000 zaposlenih. Že več kot dva meseca poslušamo ponovitve starih oddaj. Ali ob takem številu zaposlenih res ni mogoče "uporabiti" kadra, ki bi bil sposoben zapolniti predvajalni čas? Saj menda niso vsi toliko časa na dopustih - ali pač? To velja za Radio Prvi (ki ga sicer poslušam več), na TV pa se ne spomnim, kdaj smo videli kak nov film. Večino spremljam BBC in CNN in tam je vse leto nemotena "proizvodnja".«

ODGOVOR VARUHINJE

Res je, v poletnih mesecih je na TV Slovenija in na radijskih programih zelo veliko ponovitev oddaj. V preteklih letih jih je bilo več na televiziji, letos je bilo več ponovitev tudi na radiu. Razlog za povečano število ponovitev v letu 2024 je krčenja variabilnih stroškov za leto 2024, zaradi česar se je RTV morala odreči mnogim honorarnim sodelavcem, pa tudi nakupu novih filmov. Zato je bilo na TV Slovenija v prvi polovici leta več kot 300 ur premiernega programa manj kot v letu 2023. Z varčevalnimi ukrepi in dodatnimi prihodki je RTV Slovenija zagotovila za drugo

polovico leta 2024 dovolj denarja za nakup novih filmov, zato bodo do konca leta na sporedu večinoma novi (občasno pa tudi kakšna ponovitev, kar je bila sicer praksa tudi v preteklih letih). Sicer pa RTV Slovenija (pa tudi komercialne TV-postaje v Sloveniji) že vrsto let v poletnih mesecih zelo okrnijo premierni program, zato je julija in avgusta, deloma pa tudi junija in še del septembra, na sporedu zelo veliko ponovitev. Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev že tretje leto opozarjam Svet RTV Slovenija (in programski svet pred njim), da odsotnost svežega programa v poletnih mesecih najbolj prizadene najranljivejše skupine družbe: bolne, invalide, osamljene, starejše, socialno šibke ..., ki sta jim ravno televizija in/ali radio pogosto edini vir informacij, družbe in tudi razvedrila.

Na moje pozive so na TV Slovenija lani nekoliko podaljšali v poletje trajanje nekaterih razvedrilnih oddaj, letos pa poleti uvedli nekaj novih, kljub temu pa je bilo ponovitev oddaj zelo veliko.

Tudi ob sprejemanju Programsko-produkcijskega načrta za leto 2025 bom na to pozorna in bom pripravljalec pozvala, naj bo tudi poleti gledalcem in poslušalcem na voljo dovolj novih oddaj.

Pohvala radijskim in TV-oddaji

»Želim pohvaliti oddaje na Radiu: Studio ob 17.00, oddajo po 10. uri na Prvem. Radio ima res kvalitetne oddaje. Tudi Tarča na TV SLO je dobra.« (D.)

Kritika: »Pritožba nad storitvijo in celotno organizacijo RTV Slovenija«

»Z velikim nezadovoljstvom vam pišem v zvezi s trenutnim stanjem celotnega programa in organizacije RTV Slovenija. Kot uporabnik vaših storitev in zavezan plačnik zakonskega prispevka (ker se očitno zavedate, da s takim servisom s prostovoljno naročnino ne bi imeli niti 1000 naročnikov), sem nad kakovostjo in nivojem vaših vsebin vse bolj razočaran.

/.../ Opažam pomanjkanje inovativnih in kvalitetnih vsebin, servisi so pogosto neodzivni, program pa pusti gledalce največkrat razočarane. Zdi se, da se sredstva ne uporabljajo za izboljšanje programa in zadovoljstvo gledalcev, kar pa bi moralo biti vaše glavno poslanstvo.

Še posebej sem ogorčen nad dejstvom, da niste bili sposobni zagotoviti niti prenosa tekem slovenske nogometne reprezentance. Nogomet je ena izmed najbolj priljubljenih športnih panog v Sloveniji, zato je nesprejemljivo, da nacionalna televizija ne omogoči prenosa, ki bi povezal narod in spodbudil podporo našim športnikom. Takšno pomanjkanje osnovnih storitev si ne privoščijo niti v nerazvitih državah, kjer kljub omejenim sredstvom razumejo pomembnost nacionalnega športa in zagotavljajo dostopnost tovrstnih dogodkov.

Ob vsem tem pa se poraja še večje vprašanje: ali je smiselno sploh še vzdrževati organizacijo, kot je RTV Slovenija, ki očitno ne izpolnjuje svojega poslanstva in nenehno razočara svoje gledalce? Pričakovati, da bodo državljani plačevali ... za storitve, ki se tako očitno slabšajo, ni samo nesprejemljivo, temveč že meji na norčevanje iz koncepta demokracije. Nacionalna medijska hiša bi morala biti v službi ljudi in ne nasprotno.

Morda bi bilo res smiselno razmisliti o tem, da se celotna organizacija ukine, saj v trenutni obliki ne opravičuje svojega obstoja. Verjamem, da bi lahko iskali boljše rešitve, ki bi bile v skladu s pričakovanji državljanov in potrebami sodobne medijske pokrajine.

Zato vas pozivam, da resno razmislite o smiselnosti nadaljnjega obstoja družbe v njeni trenutni obliki. Morda bi bilo bolje premisliti o ukinitvi RTV Slovenija in poiskati nove rešitve, ki bi bolj ustrezale potrebam in pričakovanjem slovenskih gledalcev.

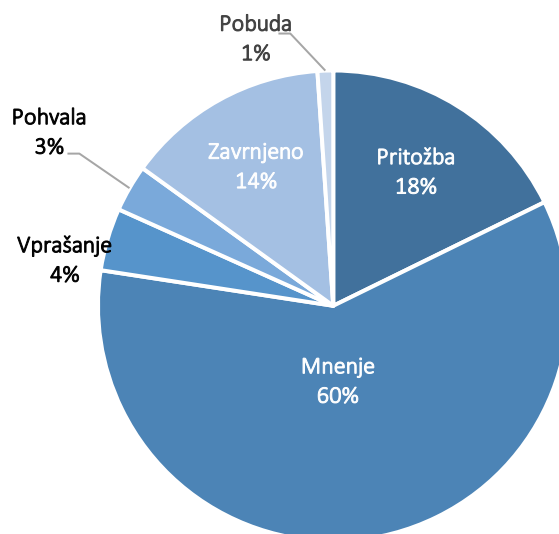
Upam, da boste to pismo vzeli resno in da bodo sledile spremembe, ki bodo v korist vsem, ne samo izbranim državljanom.« (M. K.)

STATISTIKA

Naziv OE	SEPTEMBER 2024	AVGUST 2024	SEPTEMBER 2023
PPE TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	72	54	255
Informativni program	42	17	237
Kulturno umetniški program	6	3	4
Razvedrilni program	7	2	8
Športni program	4	20	2
Program plus	0	0	0
TV Koper	1	0	0
TV Maribor	0	0	0
Ostalo	12	12	4
PPE RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	8	9	6
Radio Prvi	6	7	3
Val 202	1	1	1
Ars	0	0	1
Radio Koper	1	0	0
Radio Maribor	0	0	0
Radio Si	0	0	0
Ostalo	0	1	1
RTV - PROGRAMI ZA NARODNI SKUPNOSTI			
SKUPAJ	0	1	0
TV Capodistria	0	1	0
Radio Capodistria	0	0	0
TV studio Lendava	0	0	0
Pomurski madžarski radio (MMR)	0	0	0
PPE MMC			
SKUPAJ	34	47	30
Novinarske vsebine	17	19	6
Uporabniške vsebine	14	26	22
Storitve	3	2	2
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	72	96	146
Jezikovna kultura	9	15	5
Oglaševanje	11	11	5
Dostopnost in prilagojeni programi	4	8	0
RTV-prispevek	3	4	0
Tehnične zadeve	2	1	2
RTV SLO - splošno	10	7	52
Svet RTV Slovenija	0	0	0
Varuhinja	1	4	0
Ostalo	6	6	2
Zavrnjena obravnava	26	40	80
VSI ODZIVI	<u>186</u>	<u>207</u>	<u>437</u>

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	<u>186</u>
Pritožba	33
Mnenje	111
Vprašanje	8
Pohvala	6
Pobuda	2
Zavrjneno	26

SKUPAJ	<u>186</u>
Elektronska pošta	130
Spletni obrazec	16
Pismo	1
Telefon	39

